

Tečaj XXXIII.

Listopad 1909.

Broj 10.

Šumarski list.

Organ

hrv. slav. šumarskoga družtva

Izdaje
hrvatsko-slavonsko
šumarsko družtvo.

Ureduje
ANTE KERN.

Izlazi svaki mjesec.

ZAGREB 1909.
Naklada hrv.-slav. šumarskoga družtva.

„SILVA“

hljeb za divljač

je praksom dokazana najbolja hrana za zečeve, srne i crnu divljač, u obliku „eakesa“, — pospešuje razvoj jakih kostiju i vanredno jakog i velikog rogovlja.

50 kg. loco tvornice K 12 — kod veće količine stavljamo specijalne ponude

Lovački psi kao i psi svih ostalih vrstih hrane se najbolje sa Fattingerovim Patent-mesnim kolačem za pse.

50 kg. loco tvornice K 23, 5 kg. po K 3:20 prosto od poštarine.

Najjednostavniji uzgoj gnjetela (fasana) te najbolji uspjesi sa Fattingerovom mesnatom hranom za gnjetetele.

Vrst I. je za mlade, a vrst II. je za starije gnjetetele. 50 kg. K 24.— loco tvornice. 5 kg. K 3:20 prosto od poštarine. Opširne cienike šalje

H. Polsterer

vlastnik i suistemljitelj Fattingerove tvornice Patent-kolača za pse i perad u WIENER-NEUSTADTU.

Preko 300 prvih nagrada. Utemeljeno g. 1893.

Imitacije treba u vlastitom interesu uvjek najenergičnije odbiti.

Broj 6006.

Dražba hrastova.

Dne 18. listopada 1909. u 11 sati do podne prodavati će se putem pismenih ponuda kod šumsko-gospodarstvenog ureda imovne općine križevačke u Bjelovaru slijedeći šumski predjeli:

U šumariji „Sv. Ivan Žabno“	
sjećina „Lešće“ sa 1122 hrastova procjenjenih na . . .	107.439 K
U šumariji „Čazma“	
sjećina „Glogovnica“ sa 479 hrastova procjenjenih na . . .	60.238 K
sjećina „Ravnikug“ sa 1055 hrastova procjenjenih na . . .	139.116 K
sjećina „Piesak“ sa 1050 hrastova procjenjenih na . . .	67.044 K

Pobliže prodajne uvjete mogu reflectanti uviditi za vrijeme uređovnih sati kod podpisatog ureda, zatim kod šumarije u Sv. Ivanu-Zabno i Čazmi.

Šumsko-gospodarstveni ured imovne općine križevačke

U Bjelovaru, 18. rujna 1909.

BROJ 10.

U ZAGREBU 1. LISTOPADA 1909.

GOD. XXXIII.

ŠUMARSKI LIST

Preplata za nečlanove K 12 na godinu. — Članovi šumar. društva dobivaju list bezplatno — Članarina iznosi za utemeljitelja K 200. — Za članove podupirajuće K 20. — Za redovite članove I. razreda K 10 i 2 K pristupnine. — Za lugarsko osoblje K 2 i 1 K pristupnine i za »Šum. liste« K 4 u ime preplate — »Lugarski viestnik« dobivaju članovi lugari badava. Pojedini broj »Šum. liste« стоји 1 K. Članarinu i preplatu na list prima predsjedništvo društva.

Uvrstbina za oglase: za 1 stranicu 16 K; za $\frac{1}{2}$ stranice 9 K; za $\frac{1}{3}$ stranice 7 K
 $\frac{1}{4}$ stranice 6 K. — Kod višekratnog uvrštenja primjereni popust.

Skrižaljke prihoda i prirasta za hrastove visoke šume od prof. Dr. C. Wimmenauer-a.

Priredio: Dr. Gjuro Nenadić.

U jednom od najstarijih i danas najuglednijih njemačkih stručnih listova »Allgemeine Forst- und Jagdzeitung« od god. 1900. objelodanio je prof. Dr. C. Wimmenauer rezultate istraživanja u hrastovim visokim šumama, koja istraživanja je kroz dulji niz godina vodila šumsko-pokusna postaja velike vojvodine Hessen.

Budući, da su odnosni rezultati tabelarno predloženi, to se mogu smatrati skrižaljkama prihoda i prirasta za hrastove visoke šume. Za ovu vrstu šuma to su prve skrižaljke, koje su na znanstvenoj podlozi sastavljene, pa im zato pripada prvenstvo pred svima drugima, koje su sastavljene više empiričkim, nego li znanstvenim načinom.

Za Wimmenauerove skrižaljke možemo reći, da predstavljaju zadnju kariku u lancu onog dijela rada i nastojanja saveza njemačkih šumsko-pokusnih postaja (Verein deutsch. forst. Versuchs-Anstalten), koji je god. 1876. uzeo sebi za zadaću, da sastavi skrižaljke prihoda i prirasta za sve vrsti šumskog drveća*.

Bilo bi suvišno isticati, koliku važnost valjane skrižaljke prihoda i prirasta imaju u uredjenom šumskom gospodarstvu.

* Do danas izišle su za sve vrsti drveća dotične skrižaljke, dapače za jednu te istu vrst od više autora.

Možemo reći, da ono, što je mornaru busola na širokom moru, a vojskovodji dobra karta terraina na kojem svoje ratne operacije izvodi, da su isto to šumaru valjane skrižaljke prihoda i prirasta za dotičnu vrstu drva. Bez njih je on u šumi slijep kod očiju, sapet bez spona, te ne može više puta i pored bogatog znanja i praktičnog iskustva stvoriti sebi jasnu sliku u stanovitom slučaju: o veličini drvne gromade, kružne plohe, jakosti prirasta u visinu i debljinu. Nije se tomu ni čuditi, jer pojam normalne drvne zalihe, normalnog prirasta, normalnog broja stabala u stanovitoj dobi na jedinici površine, normalne udaljenosti jednog stabla od drugoga, normalne visine krošnje na stablu, te njenog normalnog obseg-a, jest vrlo širok te ovisi o načinu i smjeru gospodarenja u šumi.

Šumarstvo nije više skup empiričkih pravila, do kojih su pojedinci iskustvom došli i mladjima ih u nasljedstvo predali zadaćom, da ih dalje slijepo u stanovitom slučaju upotrijebuju, ne pitajući za medjusobni odnošaj gore istaknutih momenata, koji u svakoj šumi uvijek postoje.

Šuma je u cijelini svojoj živ organizam, koje se polagano dalje miče, radi i razvija, te kao što liječnik mora poznati funkcije svakoga organa ljudskoga tijela, tako i šumar mora poznavati u svako doba starosti jedne sastojine faktore, koji u produkciji drvne mase sudjeluju, a ti jesu: kružna ploha, srednja visina i oblični broj. Ove faktore starije skrižaljke prihoda i prirasta ne poznaju, pa im se već po tomu može opredijeliti njihova uporabivost, odnosno danas njihova neuporabivost. Stariji autori skrižaljka prihoda i prirasta zadovoljili su se samo time, da navedu veličinu drvne gromade i prosječni prirast u stanovitoj dobi sastojine, što danas nije dosta, jer ljudsko društvo traži sve više drva, koja se moraju u što kraćem vremenu proizvesti.

U današnje vrijeme ne može napredan šumar reći, da je šuma, koju je on zasijao ili uzgojio idealno najbolja. On može jedino uporedjujući faktore drvne produke je svoje šume sa onima tudje, stvoriti sebi jasnu sliku o tomu, u koliko je njezina šuma bolja ili lošija od tudje. U tomu uporedjenju erpit

će on sve više nove snage i dobivati sve više volje oko postignuća idealno normalnog stanja svoje šume. Kod toga ali ne smije zaboraviti, da idealno normalne šume danas nema, ma koliko se ljudi upinjali, da ju uzgoje; valjanim i brižnim uzgojem tomu će se idealu približiti, ali ga nikada postići ne će. U pojmu normaliteta ne leži ništa absolutnoga, jer, kako smo rekli absolutno normalne šume danas nema, budući da svaki kraj jedne zemlje uvjetuje drugo normalno stanje šume. To je posvema jasno, a uzroci tomu leže ne samo u raznolikosti djelovanja prirodnih sila u zemljишtu, nego i u zračnim sferama toga kraja. Ove prirodne zakone u različitim krajevima poznavati, uči nova nauka o uzgoju šuma, koja proširujući dosadanji uski krug, u kojem su stari majstori uzgoja šuma učili »pravila« o sjetvi i sadnji, — preko više susjednih krajeva i zemalja, — uglavljuje i utvrđuje vječne zakone prirode, koji u jednom i drugom kraju imaju jednakoj djelovanje. A pošto jednakoj djelovanju prirodnih zakona mora biti posljedicom jednakosti njihovih učinaka, to ne možemo reći, da u nizinama i po brežuljcima rijekah Rhein i Main — gdje također uspijeva vinova loza — ne mogu u isto vrijeme uzrasti hrastova stabla jednakih dimenzija, kao što u našim nizinama i brežuljcima područja rijeke Save i Drave. Zašto pak u tamošnjim šumama ne nalazimo u istom vremenu uzraslih stabala onih dimenzija, kao što kod nas na najboljem zemljишtu, leži uzrok u tomu, što se tamo najbolja zemljisha odavna već plugom prevrću i pšenicom siju.

Sliku o stanju šuma i razvitku šumskog gospodarstva u pojedinim zemljama, daju nam različita šumska gospodarstva sa svojim mjesnim raznolikostima prema općem kulturnom stanju u tim zemljama. Da znamo u kakovom stanju se nalaze šume velike vojvodine Hessen, u kojima su istraživanja vodjena, bit će dovoljno da predočimo poređaj dobnih razreda u hrastovim visokim šumama.

Prema prof. Dr. Endresu* iznosi šumska površina vel. vojvodine Hessen 240.009 ha, od koje površine najviše odpada

* Forstpolitik 1905. str. 10. i 46.

na hrastove i bukove šume. U čistim hrastovim šumama bio je poredjaj dobnih razreda ovaj:

Godina: 1—20 21—40 41—60 61—80 81—100 101 i više

Površina: 3.200 2.700 2.900 2.700 2.900 3.900 ha

U šumama, u kojima je paredjaj dobnih razreda bio tako povoljan, mogla su se iztraživanja s uspjehom voditi, pa se zato ne može ni časka posumnjati o istinitosti podataka do kojih je pomenuta šumska pokusna postaja došla.

Iz radnoga programa* rečene šumsko-pokusne postaje, koji je bio prije sastavljen, nego li se s istraživanjima odpočelo — vadimo slijedeće:

1. Ima se ustanoviti koliki prihod i prirast imaju u dobrom sklopu uzrasle čiste hrastove sastojine i mješovite sastojine, u kojima ima pretežno hrasta.

2. Ima se ustanoviti upliv jače prorede na prihod i prirast sastojine, a da se ova dva momenta ispitaju, imaju se istraživanja voditi:

a) u čistim dobro sklopljenim raznodobnim sastojinama, koje su podsadjene i koje nijesu podsadjene s drugom vrstom drva, te na zemljишima, koja su dobra i za uzgoj hrasta posebna prikladna;

b) u mješovitim sastojinama, u kojima hrast najviše dvije trećine glavne sastojine čini;

c) u sastojinama, koje su u svrhu uzgoja podstognog drveća, ili u svrhu pospješenja jačega prirasta, prije bile prednjene.

Proredjivanje ima se voditi u dobro sklopljenim sastojinama, te se ponajprije imaju vaditi suva, polusuva i prerasla stabla, a pri tomu štedeci zdrava stabla predstognoga drveća graba, bukve i lipe.

Da se gore istaknuta svrha proredjivanjem poluči, imaju se u preko 100 godina starim sastojinama stabla izbrojati, a mlađim sastojinama imaju se stabla prema Kraftu u tri razreda razlučiti i zasebno obilježiti.

* Vidi: Allgm. Fosst und Jagdzitung od g, 1898. str. 182.

U I. r. spadaju već prerasla stabla (vorherrschende Stämme).

U II. raz. spadaju stabla, čije se krošnje nalaze u jednakoj visini i koja stabla čine glavnu sastojinu (herrschende Stämme).

U III. r. spadaju stabla, čije krošnje jedva dosiju do visine stabla, spadajućih u II. razr., te su u uzrastu zaostala (gering mitherrschende Stämme).

Sumnjiva stabla pribrojila su se ponajviše II. ili III. raz., stabala I. razr. nije u opće ni bilo, a stabla Kraftovog V. razr. nema u hrastovim šumama, a IV. rijetko dolaze, pa ako i bude koje stablo, to se ono pribroji III. raz.

U svrhu toga znanstvenoga istraživanja bilo je odabранo 90 pokusnih ploha, koje su se prama vrsti zemljišta dijelile ovako:

Na zemljištu s bazaltnom podlogom bilo je	9	pokus. ploha
» » pješčenjaka (Bundsandstein)	4	» »
» » s granitnom podlogom bile su	2	» »
» » diluvijalnih nasлага bilo je	75	» »

Od navedenih pokusnih ploha bilo ih je 30 na zemljištu ispod 100 m. nadmorske visine.

34 na zemljištu od 100—150 m. nadmorske visine.

7	»	»	od 150—200 m.	»	»
7	»	»	od 200—300 m.	»	»
9	»	»	od 300—400 m.	»	»
3	»	»	od 400—500 m.	»	»

Sastojine su bile pretežno od hrasta lužnjaka, potsadjene s bukvom, grabom, brestom, jasenom, lipom, lijeskom i t. d. Čistih ili mješovitih sastojina hrasta kitnjaka, bilo je vrlo malo.

Sve sastojine u kojima su iztraživanja vodjena, razvrstale su se u četiri (4) banitetna razreda i za svaki razred ustanovila srednja vrijednost faktora drvene proizvodnje, koji jasno predočuju kako se sastojine od svoje rane mladosti pa do najviše starosti postepeno razvijaju.

Razdijeljenje zemljišta prema njegovoj dobroti na četiri razreda, držimo da je ispravno i da je time dovoljno pogodjena granica u dobroti zemljištâ na kojima hrastove visoke šume mogu još uspjevati.

Razdijeljenje zemljišta na više bonitetnih razreda držimo neshodnim i praktički neprovedivim, jer zemljište, na kojem visoke hrastove šume mogu uspjevati jest: dobro, srednje i loše.

Nojbolja zemljišta, na kojima tamošnje hrastove šume rastu, jesu u glavnom lošija od naših najboljih, jer se njihova najbolja zemljišta već odavna pšenicom siju, kako to i prof. Dr. Jentsch* potvrđuje.

Da se dobrota zemljišta može valjanim uzgojem podstojnjog drveća postići, tomu su najbolji dokaz hrastove visoke šume, koje smo imali priliku vidjeti u Njemačkoj, te koje se uz bok staviti mogu mnogim našim hrvatskim šumama. One doista najbolje potvrđuju istinitost Roscherove rečenice. »Što je u zemlji veća obrazovanost ljudi, to manje ovise od prirode, koja svoje darove besplatno daje.« Nijesu badava mnogi hrast nazvali aristokratom medju šumskim drvećem, koji svojom impozantnom vanjskom pojmom izazivlje udivljenje, a unutarnjom vrijednošću t. j. vrijednosti svoga drva daleko pred drugima vrstima stoji; on hoće da vlada, diže glavu ponosno u vis i hoće da sa sviju strana neograničeno uživa zrak i svjetlo u potpunoj mjeri, naprotiv brižno štiti svoje podanke, koji pod njim stoje, te im pod svojom jakom krošnjom ne uskraćuje nužnog svjetla, tog glavnog izvora organskog života, a oni mu iz zahvalnosti vjerno ljube skute do koljena, štite mu tlo od sunca, mraza i vjetra, iz kojega on crpe sve više novih hraniva da se razvija do stabala zamjernih dimenzija.

Najveću važnost u uzgoju svojih šuma polažu Nijemci na to, da se produktivna snaga zemljišta što više digne, jer znaju,

da u šumarstvu kao i u ostalim granama agrikultурne produke je mora glavni cilj biti, da se od zemljišta, tog glavnog produktivnog faktora, kojeg nam je priroda u ograničenom obsegu dala, te koji se ne može po volji umnožati, što veći čisti prihod poluči.

Prije, nego što ćemo odnosne skrižaljke objelodaniti, držimo da ne će biti na odmet, ako rečemo koju riječ o historijskom razvitku, te pojmu i važnosti skrižaljka prihoda i prirasta u opće.

Kratki pregled o historijskom razvitku skrižaljka prihoda i prirasta*.

Prve skrižaljke prihoda i prirasta sastavio je god. 1787 Paulsen, a objelodanio ih je tek god. 1795. Još prije njega predlagali su Öttelt i Reaumur da se one sastave. Od onog pako doba, kada je šumarstvo počelo da se samo na noge osovi, stali su mnogi pisci da svoja izraživanja objelodanjuju. Tako Hennert g. 1791. u svojoj »Uputi za procjenu šuma«, a malo kasnije (1795) slavni Georg-Ludwig Hartig objelodanio je svoja izraživanja u knjizi istoga imena. Kada je Hartigov savremenik i nemanje zaslužni H. Cotta u svojem »Uzgoju šuma« objelodanio svoja kroz 30 godina vodjena istraživanja, počeli su Hossfeld i Huber učiti način kako se skrižaljke prihoda i prirasta u opće sastavljaju. Za njima su se poveli mnogi drugi autori u prvoj polovici 19. stoljeća, čije su se skrižaljke sa svim svojim manjkavostima dugo u praksi održale. Tek istupom Presslerovim na polju šumarske nauke počinje novo doba u šumarstvu. On je svojim djelom »Forstliche Ertrags- und Bonitirangstafeln 1870«, u tom smjeru znatno naprijed kročio, ali ujedno pokazao, da jedan čovjek ne može sam valjane skrižaljke sastaviti.

* Dr. Udo Müller Lehrbuch der Holzmesskunde 1901. str. 373.

Pojam i važnost skrižaljka prihoda i prirasta.

Pod skrižaljkama prihoda i prirasta razumijemo tabelarno predočenje drvne gromade i prirasta na jedinici površine stojeće sastojine, koja je u gustom sklopu normalno razvijena, kao i predočenje u produkciji drvne gromade sudjelujućih faktora : broja stabala, srednje visine, srednjeg promjera, kružne plohe, obličnog broja i t. d. sve za svaki pojedini dobni razred, razlučeno prema vrsti drva i bonitetu, te glavnoj i nuzgrednoj sastojini.

Kao normalno razvijena sastojina uzimlje se ona, koja je od prilike na površini od pola jutra posvema dobro obrasla, i uz valjano njegovanje pravilno uzrasla. Prihodi, koje takova sastojina daje, zovu se normalni za razliku od zbiljnog prihoda, kojeg daje zbiljna sastojina sa svima svojim dobrim svojstvima i zlim manama. Kod starijih sastojina redovno ostaju zbiljni prihodi za normalnim, a kod posvema mladih sastojina mogu biti i veći, pa se zato zovu idealnim prihodima. Kao kriterij za prosudjenje normalnog obrasta jedne sastojine uzimlje se, da se valjano razvijene krošnje pojedinih stabala medjusobno dodiruju. Za sve vrsti drva ne može se jednakost uzeti da medjusobni dodir krošnja jest jedino mjerilo za prosudjenje normalnog obrasta. Tako primjerice normalni obrazt hrastovine ili borove sastojine, u kojima se krošnje medjusobno ne dodiruju — može za bukovu ili jelovu sastojinu iznositi jedva 0·7 normalnog obrasta. U glavnom može se normalitet obrasta jedne sastojine prosudjivati tek u uporedjenju s drugom sličnom sastojinom.

Nadalje dijele se skrižaljke prihoda i prirasta na opće i lokalne, naime prema tomu, da li su podaci sabrani u šumama iz više krajeva, ili iz sastojina samo jednog kraja.

Toliko smo držali potrebnim reći o skrižaljkama prihoda i prirasta i njihovoj važnosti u opće, a sad ovdje (vidi strane 369., 370., 371. i 372.) donosimo u govoru stojeće skrižaljke prihoda i prirasta svedene na jedinici površine na jutro.

I. razred.

Starost	Glavna sastojina					Medju-timni užitak	Sječivi	Sveukupni prihod								%				
	Broj stabala	Kružna ploha m ²	Srednjeg stabla promjer cm	Srednjeg stabla visina m.	Drvna gromada			Drvna gromada	Popri-ječni prirast	Tekući	Postotak prirasta									
20	2773	9.2	6.5	9.3	22	57		22	57	22	57	1.2	2.8	5.0						
25	1795	10.6	8.7	11.8	44	77	9	44	86	44	86	1.8	3.4	5.5	5.8	12.5	7.5			
30	1237	11.7	11.0	14.1	68	99	4	9	72	108	72	115	2.4	3.8	6.0	6.2	8.6	6.2		
35	926	12.6	13.2	16.2	94	120	5	10	99	130	103	148	2.9	4.2	6.1	6.5	6.5	5.4		
40	719	13.6	15.5	18.3	118	144	6	10	114	154	133	182	3.3	4.5	5.9	6.6	5.0	4.6		
45	568	14.3	18.0	20.2	140	166	7	10	147	176	162	214	3.6	4.7	5.8	6.3	4.1	3.9		
50	460	15.2	20.5	21.8	161	187	8	10	169	197	192	245	3.8	4.9	5.7	6.1	3.5	3.3		
55	389	15.9	22.8	23.1	181	206	8	11	189	217	219	275	4.0	5.0	5.6	5.9	3.1	2.9		
60	337	16.6	25.0	24.2	200	224	9	11	209	235	247	304	4.1	5.1	5.4	5.8	3.7	2.6		
65	296	17.1	27.1	25.3	217	242	9	11	226	253	273	333	4.2	5.1	5.2	5.7	3.4	2.3		
70	266	17.6	29.0	26.3	233	259	10	11	243	270	299	361	4.2	5.1	5.1	5.6	2.2	2.1		
75	242	18.1	30.8	27.2	248	275	10	12	258	287	324	389	4.3	5.2	5.0	5.6	2.0	2.0		
80	223	18.5	32.5	28.1	263	291	10	12	273	303	349	417	4.3	5.2	4.9	5.4	1.9	1.8		
85	205	18.8	34.2	28.9	277	305	10	12	287	317	373	443	4.4	5.2	4.8	5.2	1.7	1.7		
90	189	19.2	36.0	29.6	291	319	10	12	301	331	397	469	4.4	5.2	4.6	5.0	1.6	1.5		
95	174	19.5	37.8	30.3	303	332	10	11	313	343	419	493	4.4	5.1	4.4	4.8	1.4	1.4		
100	162	19.7	39.5	30.9	314	345	10	11	324	356	440	517	4.4	5.1	4.2	4.7	1.3	1.4		
105	150	20.0	41.2	31.5	325	357	10	11	335	368	461	540	4.4	5.1	4.1	4.5	1.2	1.3		
110	140	20.2	43.0	32.0	335	368	10	11	345	379	481	562	4.4	5.1	4.0	4.4	1.2	1.2		
115	130	20.5	44.8	32.5	345	379	10	11	355	390	501	584	4.3	5.0	3.9	4.2	1.1	1.1		
120	121	20.7	46.5	32.9	354	389	10	10	364	399	520	604	4.3	5.0	3.6	3.9	1.0	1.1		
125	115	20.9	48.3	33.3	362	398	9	10	371	408	537	623	4.3	5.0	3.5	3.9	1.0	1.0		
130	108	21.1	50.0	33.7	371	408	9	10	380	418	555	643	4.3	5.0	3.5	3.9	0.9	1.0		
135	102	21.3	51.7	34.0	379	417	9	10	388	427	572	662	4.2	5.0	3.4	3.8	0.9	0.9		
140	96	21.5	53.3	34.4	387	426	9	10	396	436	589	681	4.2	4.8	3.4	3.7	0.9	0.9		
145	92	21.7	54.9	34.7	395	434	9	10	404	444	606	699	4.1	4.8	3.2	3.7	0.8	0.8		
150	87	21.9	56.5	35.0	402	443	8	10	410	453	621	718	4.1	4.8	3.2	3.6	0.8	0.8		
155	83	22.0	58.0	35.3	411	452	8	10	419	462	638	737	4.1	4.7	3.2	3.5	0.8	0.8		
160	80	22.2	59.5	35.6	418	459	8	9	426	426	653	753	4.0	4.7	3.2	3.4	0.8	0.8		

II. razred.

Strošost	Broj stabala	Glavna sastojina				Medju-timni užitak	Sječivi prihod	Sveukupni prihod										
		Kružna ploha	Srednjeg stabala	Drvna gromada	iznad ispod			iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod					
		m ²	cm.	m.				m ³	7 cm. debljine									
20	3878	8.2	5.2	7.5	8	45		8	45	8	45	0.4	2.5	3.0	4.0	35.7	8.9	
25	2358	9.6	7.2	9.5	24	60		7	24	67	24	67	0.9	2.7	3.5	4.4	44.5	7.4
30	1617	10.8	9.2	11.4	43	75		7	43	82	43	89	1.4	3.0	4.3	4.7	9.6	6.3
35	1197	11.8	11.2	13.2	63	93	2	7	65	100	65	114	1.9	3.3	4.8	5.2	7.5	5.5
40	918	12.7	13.3	14.9	85	111	4	8	89	119	91	140	2.3	3.5	5.0	5.3	5.9	4.8
45	725	13.5	15.4	16.5	105	130	5	8	110	138	116	167	2.6	3.7	5.0	5.5	4.7	4.2
50	593	14.3	17.5	17.9	123	148	6	9	129	157	140	194	2.8	4.0	4.7	5.4	3.8	3.5
55	506	14.9	19.4	19.2	140	165	6	9	146	175	163	221	3.0	4.1	4.6	5.0	3.2	3.0
60	438	16.0	21.2	20.3	155	180	7	9	162	189	185	244	3.1	4.1	4.3	4.8	2.8	2.6
65	386	16.1	23.0	21.4	169	195	7	9	176	204	206	268	3.2	4.1	4.3	4.7	2.6	2.4
70	343	16.6	14.8	22.4	184	209	7	9	191	218	228	291	3.2	4.2	4.2	4.6	2.4	2.2
75	307	17.0	26.6	23.3	197	223	7	9	204	232	248	314	3.3	4.2	4.1	4.4	2.1	2.0
80	277	17.4	28.3	24.1	211	236	7	9	218	245	269	336	3.4	4.2	4.1	4.4	2.0	1.9
85	252	17.8	30.0	24.9	224	250	7	9	231	259	289	359	3.4	4.2	4.1	4.3	1.9	1.7
90	231	18.0	31.7	25.6	236	263	8	9	244	272	309	381	3.5	4.2	4.1	4.3	1.7	1.6
95	213	18.6	33.4	26.3	249	276	8	9	257	285	330	403	3.5	4.2	4.1	4.3	1.6	1.5
100	187	18.9	35.0	26.9	261	288	8	9	269	297	350	424	3.5	4.2	3.8	4.2	1.5	1.4
105	164	19.3	36.7	27.5	272	299	8	9	280	308	369	444	3.5	4.2	3.7	4.1	1.4	1.3
110	170	19.6	38.3	28.1	282	310	8	9	290	319	387	464	3.5	4.2	3.5	4.0	1.3	1.2
115	158	19.9	40.0	28.7	291	320	8	9	299	329	404	488	3.5	4.2	3.4	3.9	1.2	1.2
120	149	20.1	41.6	29.2	300	330	8	9	308	339	421	502	3.5	4.2	3.4	3.8	1.1	1.1
125	139	20.3	43.1	29.7	309	339	8	8	317	347	438	519	3.5	4.1	3.3	3.6	1.0	1.0
130	131	20.4	44.6	30.1	317	349	8	9	325	357	454	537	3.5	4.1	3.2	3.5	1.0	1.0
135	124	20.6	46.1	30.5	325	358	7	8	332	368	470	554	3.4	4.1	3.0	3.5	0.9	0.9
140	117	2.8	47.5	30.9	333	367	7	8	340	376	485	571	3.4	4.1	3.0	3.4	0.9	0.9
145	111	20.9	49.0	31.3	341	375	7	8	348	383	501	587	3.4	4.0	2.9	3.3	0.8	0.8
150	105	21.1	50.4	31.7	349	383	7	8	356	391	516	603	3.4	4.0	2.9	3.2	0.8	0.8
155	100	21.2	51.8	32.1	356	391	7	7	363	398	530	618	3.4	3.9	2.9	3.0	0.8	0.8
160	96	21.3	53.3	32.4	364	399	7	7	371	406	545	633	3.4	3.9	2.8	2.9	0.8	0.8

III. razred.

Starost	Glavna sastojina				Medju-timni užitak	Sjećivi prihod	Sveukupni prihod										Postotak prirasta %		
	Broj stabala	Kružna ploha m ²	Srednjeg stabla	Drvna gromada			Drvna gromada				Drvna gromada				Popri-jedni prirast		Postotak prirasta %		
							iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod	iznad ispod			
							m ³								7 cm. debljine				
20	6329	6·8	3·7	5·4			32			32		32			1·6	0·7	3·0	9·1	
25	3798	8·1	5·2	6·9	7	41		5	7	46	7	46	0·3	1·8	1·8	3·1	25·7	7·6	
30	2612	9·2	6·7	8·3	18	53		5	18	58	18	63	0·6	2·1	2·5	3·4	13·4	6·4	
35	1893	10·2	8·3	9·8	32	65		5	32	70	32	80	0·9	2·3	3·1	3·5	9·6	5·4	
40	1427	11·2	10·0	11·2	47	78	1	5	48	83	48	98	1·2	2·4	3·6	3·8	7·7	5·0	
45	1110	12·1	11·8	12·6	63	91	2	6	65	97	66	117	1·5	2·6	3·9	4·0	6·3	4·4	
50	863	12·8	13·8	13·9	79	106	3	6	82	112	85	138	1·7	2·8	3·9	4·3	4·9	4·0	
55	713	13·6	15·6	15·1	94	120	4	7	98	127	104	159	1·9	2·9	3·7	4·1	4·0	3·4	
60	610	14·2	17·2	16·2	108	133	4	7	112	140	122	179	2·0	3·0	3·7	4·1	3·4	3·1	
65	531	14·7	18·8	17·2	121	147	5	7	126	154	140	200	2·1	3·0	3·7	4·1	3·1	2·7	
70	487	15·2	20·4	18·2	135	160	5	7	140	167	150	220	2·3	3·1	3·7	3·9	2·7	2·4	
75	415	15·7	22·0	19·1	147	172	6	7	153	179	177	239	2·4	3·2	3·7	3·9	2·5	2·1	
80	371	16·2	23·6	19·9	160	185	6	7	166	192	196	259	2·4	3·2	3·6	3·8	2·2	2·0	
85	333	16·6	25·2	20·7	171	196	6	7	177	203	213	277	2·5	3·2	3·5	3·7	2·1	1·9	
90	304	17·0	26·7	21·4	183	208	6	7	189	215	231	296	2·6	3·3	3·5	3·7	1·9	1·8	
95	279	17·4	28·2	22·1	194	219	6	7	200	226	248	314	2·6	3·3	3·3	3·6	1·8	1·6	
100	257	17·8	29·7	22·8	204	230	6	7	210	237	264	332	2·6	3·3	3·3	3·6	1·6	1·5	
105	237	18·2	31·2	23·5	215	241	6	7	221	248	281	350	2·6	3·3	3·2	3·5	1·5	1·4	
110	220	18·5	32·7	24·1	224	251	6	7	230	258	296	367	2·7	3·3	3·1	3·3	1·4	1·4	
115	205	18·8	34·2	24·7	234	261	6	7	240	267	312	384	2·7	3·3	3·1	3·3	1·3	1·4	
120	191	19·1	35·6	25·2	243	270	6	7	249	277	327	400	2·7	3·3	3·1	3·1	1·3	1·1	
125	179	19·3	37·1	25·7	253	278	6	7	259	285	343	415	2·7	3·3	3·0	3·0	1·2	1·1	
130	167	19·6	38·5	26·2	261	287	6	7	267	294	357	431	2·7	3·3	2·8	3·0	1·1	1·0	
135	158	19·8	39·9	26·7	269	296	6	7	275	303	371	447	2·7	3·3	2·8	3·0	1·0	1·0	
140	149	20·0	41·3	27·1	277	305	6	7	283	312	285	463	2·7	3·3	2·7	2·9	1·0	0·9	
145	137	20·1	42·6	27·5	285	313	6	7	291	320	399	478	2·7	3·3	2·7	2·8	0·9	0·9	
150	134	20·3	43·9	27·9	292	321	6	7	298	328	412	493	2·7	3·3	2·6	2·8	0·9	0·9	
155	128	20·5	45·2	28·3	299	329	6	6	305	335	425	507	2·7	3·3	2·6	2·7	0·8	0·9	
160	122	20·6	46·4	28·6	306	336	6	6	312	342	438	520	2·7	3·3	2·5	2·6	0·8	0·8	

IV. razred.

Starost	Glavna sastojina					Medju- timni uzitak	Sječivi prihod	Sveukupni prihod					
	Broj stabala	Kružna ploha m ²	Srednjeg stabla promjer em.	Dvina gromada visina m.	Dvina gromada			Dryna gromada	Popri- jeeni prihod	Tekući prihod	Postotak prirosta		
								m ³	iznad	ispod	iznad	ispod	
								7 cm. debljine					%
20	9753	5·2	2·6	3·8	—	25			25		1·2		1·7
25	6904	6·6	3·5	4·8	—	32		3	35		1·4		2·0
30	4678	7·8	4·6	5·9	—	39		3	42		1·5		2·1
35	3222	8·8	5·9	7·0	9	46		4	9	50	0·2	1·6	1·7
40	2336	9·8	7·3	8·0	19	54		4	19	58	19	0·5	1·7
45	1824	10·6	8·6	9·0	29	61		5	29	66	29	0·6	1·8
50	1433	11·3	10·0	10·0	40	71	1	5	41	76	41	0·8	1·9
55	1150	12·0	11·5	11·0	51	80	2	5	53	85	54	109	1·0
60	955	12·6	13·0	12·0	62	91	2	5	64	96	67	125	1·1
65	800	13·2	14·5	12·9	74	102	2	5	76	107	81	141	1·2
70	685	13·8	16·0	13·8	85	112	3	5	88	117	95	156	1·3
75	604	14·3	17·4	14·6	97	122	3	5	100	127	110	171	1·4
80	539	14·9	18·7	15·4	108	133	3	5	111	138	124	187	1·5
85	479	15·2	20·1	16·2	119	143	3	5	122	148	138	202	1·6
90	434	15·6	21·4	16·9	129	153	4	5	133	158	152	217	1·7
95	396	16·0	22·7	17·6	139	163	4	5	143	168	166	232	1·8
100	361	16·3	24·0	18·3	148	173	4	5	152	178	179	247	1·8
105	334	16·7	25·8	19·0	158	182	5	6	163	188	194	262	1·8
110	310	17·1	26·5	19·6	169	191	5	6	174	197	210	277	2·0
115	287	17·4	27·8	20·2	175	200	5	6	180	206	221	292	2·0
120	269	17·8	29·0	20·7	184	208	5	5	189	213	235	305	2·0
125	250	18·1	30·3	21·2	193	217	5	5	198	222	249	319	2·0
130	235	18·4	31·5	21·7	201	225	5	5	206	227	262	332	2·0
135	220	18·6	32·8	22·2	209	233	5	5	214	238	275	345	2·0
140	207	18·8	34·0	22·7	216	241	5	5	221	246	287	358	2·1
145	195	19·1	35·3	23·2	224	249	4	5	228	254	299	371	2·1
150	184	19·2	36·5	23·6	236	257	4	5	240	262	315	384	2·1
155	174	19·4	37·8	24·1	238	264	4	5	242	269	321	396	2·1
160	164	19·6	39·0	24·5	245	272	4	5	249	277	332	409	2·1

Ako iz bližega pogledamo gornje skrižaljke prihoda i prirasta, to vidimo:

1. da kod jednakih srednjih visina, sastojine na lošijem tlu iskazuju deblje srednje promjere;
2. da sastojine s jednakim srednjim promjerima, a u rasle u gustom sklopu, imaju bez obzira na dobrotu tla: isti broj stabala i jednaku kružnu plohu*.

N. pr. :

Sastoj. I. r. u 75 g. imaju 242 stabla, s promj. **30·8**, kr. pl. $18\cdot1 \text{ m}^2$.

„ II. r. u 85 g. imaju 252 „ „ **30·0**, „ „ $17\cdot8 \text{ m}^2$.

„ III. r. u 100 g. imaju 257 „ „ **29·7**, „ „ $17\cdot8 \text{ m}^2$.

„ IV. r. u 125 g. imaju 250 „ „ **30·3**, „ „ $18\cdot1 \text{ m}^2$.

Na temelju sabranoga materijala sastavile su se gornje skrižaljke na ovaj način:

Iz mnogobrojnih analiziranih stabala, kojih je bilo u raznoj dobi oko 1.152 komada, ustanovile su se najveće totalne visine za svaki bonitetni razred (Oberhöhenkurven), a iz ove krivulje ustanovile su se srednje visine za raznodbne sastojine istoga boniteta (Bestandes mittelhöhen).

Odnošaj izmedju totalne i srednje visine sastojina razne dobe, bio je ovaj:

Starost	20	40	60	80	100	120	140	god
Odnošaj	0·91	0·93	0·95	0·97	0·98	0·99	1·00	

Pošto su u istim krivuljama bili sadržani i srednji promjeri raznodbnih sastojina, to su se oni očitali i na temelju istih konstruirala krivulja kružnih ploha za svaki bonitetni razred.

Divizijom sveukupne kružne plohe sviju stabala jednog dobnog razreda s kružnom plohom srednjeg stabla dotičnog dobnog razreda, dobije se broj stabala po jutru.

* Do ovoga zaključka došao je Wimmenauer prvi kod istraživanja u bukovim sastojinama (Allg. Forst- u. Jagdzeitung 1880.).

Multiplikacijom g. h. f. (srednja kružna ploha \times srednjom visinom \times obličnim brojem), dobila se drvna gromada za pojedini dobni i bonitetni razred*.

Medjutimni užitci ustanovili su se proredom potištenog materijala na naprijed spomenuti način.

Sveukupni prihod glavne i nuzgredne sastojine daje glavni sječivi prihod (Abtriebsertrag), a ovaj sa svima naprije unišlim medjutimnim užitcima čini sveukupni prihod (Gesamptertrag).

Na temelju sveukupnog prihoda ustanovio se prirast i to:

a) popriječni prirast divizijom drvne gromade sveukupnog prihoda sa starošću;

b) tekući prirast ovako: N. pr. sastojine I. bonitetnog razreda u 50 god. ima na glavnoj sastojini — poslige prorede — sveukupne drvne gromade 187 m^3 . Ova će gromada do 60 g. narasti na 235 m^3 sječivog prihoda, a osim toga dobit će se u 55. godini proredom na medjutimnom užitku još 11 m^3 , ili sveukupno 246 m^3 . Prema tomu iznosi sveukupni tekući prirast za desetgodište (od 50–60 g.) 59 m^3 , ili godišnje 5.9 m^3 , kako se to za srednju starost (55 g.) u rubrici »tekući prirast« razabradi može.

c) postotak prirasta ustanovio se divizijom tekućeg godišnjeg prirasta sa drvnom gromadom u sredini starosti (55 g.) t. j. $\frac{5.9}{206} = 2.9\%$

Kulminacija prirasta:

Bonitetni razred: I. II. III. IV.

Tekući prirast 35–40 45 50–55 65–80 godini

Popriječni prirast 75–95 90–105 100–135 135 godini

S ovim bi u glavnom kazali sve, što se o skrižaljkama prihoda i prirasta u opće može reći. Preostaje nam još da navedemo razloge, koji su nas potakli, da se latimo posla oko preradnje odnosnih skrižaljka na jedinici površine na jutro.

* Rezultate istraživanja o obličnom broju za hrast, objelodano je autor u 1. listu za g. 1899. str. 299.

Cinjenica, da odnosne skrižaljke donosimo nakon skoro jednog decenija što su izišle, jasno pokazuje važnost, koju mi tim skrižaljkama danas dajemo. Tečajem minulog decenija promjenile su se u velike prilike u našem šumarstvu.

Eksplorisanje starih hrastovih šuma bilo je u najvećem jeku, vrijednost hrastovom drvu znatno je porasla, a površina mladih hrastovih šuma sve više je rasla. Nama je kroz to sve više u dio padala dužnost, da na mjesto tih starih hrastovih šuma, koje su stoljeća odnjegovala, a naši predji nama sačuvali i ostavili sa ne napisanim, ali lahko razumljivim izvještajem, da na mjesto tih starih za svoje potomstvo uzgojimo nove sastojine. Tomu zavještaju svojih predja najbolje ćemo se odužiti, ako uzgoju mladih hrastovih šuma najveću brigu i pažnju posvetimo. A da ćemo uzgajajući mlade hrastove šume, u gornjim skrižaljkama naći jak oslon, o tomu smo u naprijed osvjedočeni, er svojih nemamo, a boljih i prikladnijih u njemačkoj stručnoj literaturi do danas nema.

Vjerujemo i rado priznajemo, da ima kod nas hrastovih sastojina, koje u istoj dobi iskazuju druge faktore drvene pro-dukciije, nego što su u gore spomenutim skrižaljkama navedeni. I sami Nijemci priznaju, da ima drugdje boljih i ljepših hrastovih šuma, nego što su njihove. Evo, što kaže profesor Dr. Martin* o francuskim šumama u području rijeke Loire: »Uzrast i ravnoća deblovine jest vrlo lijepa, pa promatrajući te sastojine, upada nam u oči lijepa i ravna forma deblovine, čistoća od grana i visoki položaj krošnje na deblu. Krošnja počinje kod starijih stabala u visini od 20 m, a često još i više. Stabla su po njihovoј formi slična našim smrekovim stablima. Ako bi želili odnošaj izmedju krošnje i debljine u prsnoj visini točno predočiti, to bi došli do posve drugih rezultata, nego li kod naših njemačkih hrastova. S tim stojeći u savezu jest kružna ploha na 1 ha vrlo velika. Tako primjerice u 180 do 220 godišnjoj sastojini ustanovilo se, da kružna ploha 44—45 m² pro hektaru iznosi, dakle za 50% više, nego što najnovije skri-

* Forswissenschaftliches Centralblatt 1908. str. 475.

žaljke prihoda i prirasta za I. bonitet u Njemačkoj iskazuju. Broj stabala na ha u dobi 180—200 g. iznosi 200, dakle dva puta više, nego što njemačke skrižaljke prihoda i prirasta iskazuju; srednji prsnji promjer iznosi 50—55 cm, drvna gromada jednog stabla $3\cdot5$ — $4\cdot5$ m³, visina tih starih hrastovih sastojina iznosi 30—36 m. Sastojine s drvnom gromadom od 800, 900 do 1000 m³ po 1 hektaru, nalaze se na prostranim površinama, kakovih se u Njemačkoj jedva može naći».

Poznato je, da su Feistmantelove skrižaljke prihoda i prirasta u nas od davna u uporabi i da se najbolje naše hrastove visoke šume upoređuju sa III. bonitetnim razredom tih skrižaljka. Prema podacima koje sadržaju, pripadaju one starim skrižaljkama prihoda i prirasta, koje današnjim prilikama više ne odgovaraju.

Najbolje dokazuju razliku izmedju novih Wimmenauerovih i starih Feistmantelovih skrižaljki grafična slika o drvnim massama* (Vidi sliku 1 na strani. 378) Već na prvi pogled vidimo kako krivulja drvne gromade kod Wimmenauera zanzima posve drugi smjer, nego li ona kod Feistmantela. Dotične krivulje t. j. Wimmenauerova I. r. i Feistmantelova III. razreda jasno pokazuju, da su za naše prilike Wimmenauerove skrižaljke bolje i uporabivije, nego li Feistmantelove, pa za to treba da prvima ustupe svoje staro mjesto. Naročito za mladje sastojine jesu Feistmantelove skrižaljke posve neuporabive.

Za Wimmenauerove skrižaljke znamo da su sastavljene na osnovu podataka, dobivenih u šumama, koje su u mnogom pogledu slične našima, dočim za Feistmantela ne znamo gdje i kada je on podatke za svoje skrižaljke sakupljaо.

Drvna gromada jedne sastojine ne umnožuje se onako, kako to krivulja drvne gromade kod Feistmantela predočuje, prema kojoj drvna gromada in infinitum raste.

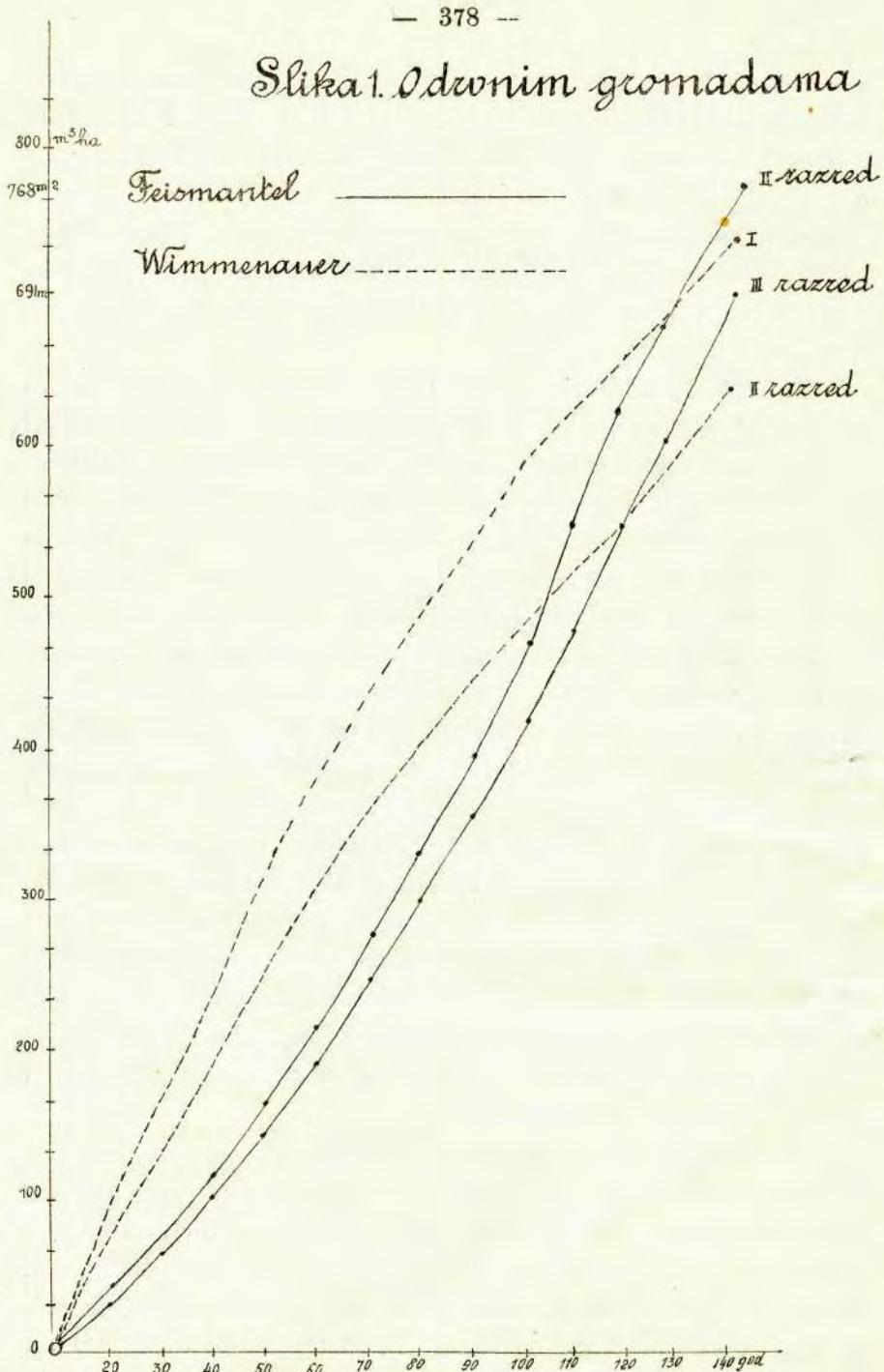
* Za grafičnu predočbu upotrebili smo gromade pro ha i to za Feistmantelove skrižaljke poslužili smo se sa najnovijim izdaujem Weiss. Allgemeine Wa dbestandestafeln nach R. Feistmantel Wien 1909.

Još jače upadaju u oči nedostatci Feistmantelovih skrižaljka kod grafičke predočbe prirasta (Vidi sliku 2 na strani 379). Prirast neke šume jest temelj i mjerilo za uživanje prihoda, koje šuma daje, te prema tomu ima prirast za svako napredno gospodarstvo općenitu i trajnu važnost. Smjer, kojim tekući i popriječni prirast kod Feistmantela rastu, jest posvema kriv, te on stoji u oprijeci o dosadanjim istraživanjima o prirastu kod sviju vrsti drva.

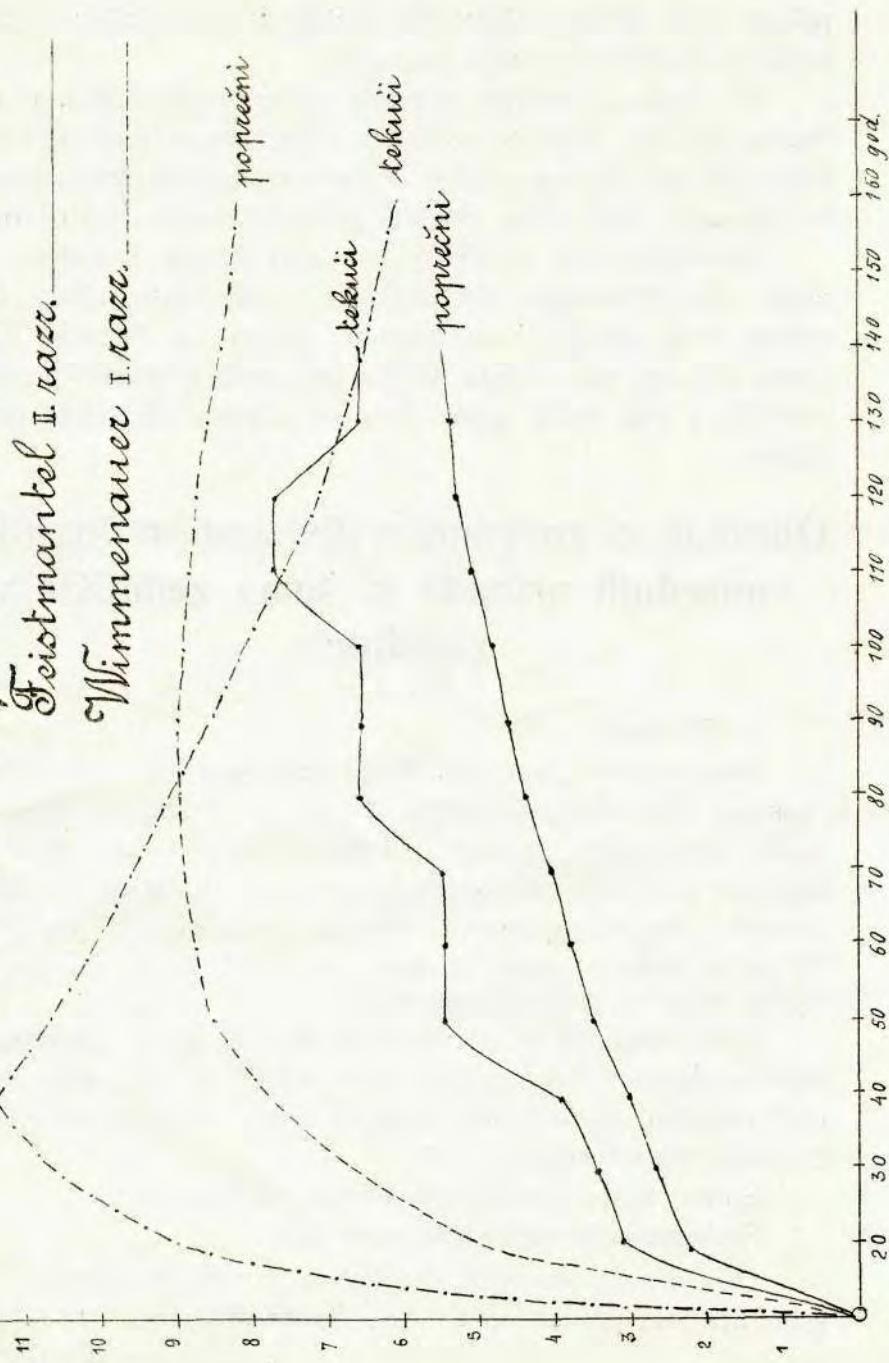
Prirast na analiziranim stablima uzraslim u sklopu, mora biti jednak prirastima sviju drugih jednakih stabala ili cijeloj sastojini. Razlika u tomu pogledu izmedju sastojine i pojedinih njenih sastavnih dijelova, koje oni zajedno sastojinu čine, slična je onoj koja vlada u ljudskom društvu. Razlika ta u glavnom ne bi smjela postojati, nu ona ipak postoji, a to za to, jer u svakoj sastojini ima stabala boležljivih, suhovrhih, suhih, vrlo granatnih, koja ne samo da imadu drugi prirast od normalno uzraslih stabala, nego ih ona prijeći u prirastu i u normalnom razvijanju. Prema tomu možemo reći da za normalne sastojine iz kojih se za vremena bolježljiva stabla vade, ne postoji nikakova razlika u prirastu izmedju pojedinih dijelova i cjeline. Prirast zbiljne sastojine nije rezultanta izmedju starosti i dobrote stojbine, kao što je to slučaj kod normalne sastojine, jer u zbiljnoj sastojini ovise prirast o razvitku sastojine u prošlosti i o tehničkim mjerama, koje su na njoj preduzimane. Prema skrižaljkama prihoda i prirasta kulminira tekući prirast rano, te poslije pada polagano i jednolično, a ne onako, kako to Feistmantelove skrižaljke pokazuju, gdje krivulja u podobi stepenica raste i pada.

Bez obzira na ove okolnosti postoji znanstveni postulat, da sva istraživanja o prirastu, — vodjena ona ma na koji način, ma gdje izvedena i ma kako predočena bila, moraju u skladu stati sa kemečkim i fiziološkim uvjetima o prirastu, — za prirast pako u Feistmantelovim skrižaljkama ne može se reći, da stoji u skladu stiim uvjetima. Ne postoji naime ni kemički, ni bonitetni, ni fiziološki uzroci, s kojih bi kulminacija tekućeg

Slika 1. Odvodom gromadama

Slika 2. o prirostima.

prirasta za valjano njegovano sastojinu na zaštićenom tlu i zgodnom položaju, prerano nastupila.

Do danas se razvila posebna nauka o prirastima, te nije daleko vrijeme, kada će se nauka o prirastu na šumarskim školama učiti kao zaseban predmet. Mi ćemo se na rezultate istraživanja o prirastu u hrastovim visokim šumama posebno još osvrnuti.

Donašajući ove skrižaljke na ovom mjestu, nadamo se, da ćemo dosadanje svoje deklamovanje o vrijednosti našega hrastovog drva, zamijeniti sa marnim radom oko uzgoja naših šuma, koje su nam doista daleko ime preko granica monarchije razširile, a kod kojeg posla će nam odnosne skrižaljke dobro služiti.

Obračun o novčanoj vrednosti redovitih i vanrednih prihoda iz šuma zemljištnih zajednica.

(Svršetak)

4. Primjer.

Predpostava : Zem. zaj. N. prodala je sve za sječu dozrele hrastove (čisti sjek) najednom. Njeki dio utržka razdieljen je medju ovlaštenike, ostatak pohranjen je kod kr. zemaljske blagajne u Zagrebu. Neobraslo šumsko zemljište 50 po 50 jutara davano je svake godine u zakup, te je sada i posljednih 50 jutara dano u zakup do konca godine 1912. Prelaz sa visokog na sitno (nisko) šumarenje.

Zem. zajednica N. zatražila je, da joj se od pohranjene šumske glavnice dade opet na ruke 82000 K. Kr. zem. vlada traži obračun, da vidi koji iznos bi se zem. zaj. dopitati mogao. Obračun sastavljen je g. 1909.

Šuma imade površinu od okruglo 392 jutra.

Segregacija je provedena god. 1878.

Osnova nije postojala, već su svi za tehničku porabu sposobni hrastovi prodani god. 1887. sa prosjeka za	18.000 K
iz šume za	300.000 K

Ukupno . . .	318.000 K
--------------	-----------

Današnje stanje šum. glavnice pohranjene u zemaljsko blagajni iznaša 249.042 K.
što dokazuje da je zem. zaj. N. izerpila do sada 68.958 K.

U šumi uvesti će se sada sitno šumarenje sa 40 god. obhodnjom. Računajuć kod sitnih šuma poprični god. prirast sa 3 m^3 po jutru, to bi redoviti godišnji prihod iznašao $392 \times 3 \text{ m}^3 = 1176 \text{ m}^3$, od toga uporabivo:

10% za gradju 118 m³

90% za ogrev 1058 m³

Računajuć u novcu 1 m ³ gradje à 10 K	1.180 K
1 m ³ ogrijeva à 4 K	4.232 K
	Ukupno
	5.412 K

kao godišnji redoviti prihod, odnosno cijeli 40 godišnji prihod 216.480 K

Prva godišnja sjećina odpočela je god. 1887., prema tomu ukazuje se sada (1908.) 21. godišnja prištrednja na redovitom prihodu, koja iznosi $(5412 \times 21) = 113.652 \text{ K}$, k tomu 19 jednakih godišnjih obroka dospjevajućih od god. 1909.—1927. sa 5412 = 102.828 K te unišla zakupnina za čisto šumske zemljište 27.300 K

	Ukupno
	243.780 K

što predstavlja cekokupni redoviti prihod.

Cekokupna šumska glavnica iznašala je od prodaje hrastova 318.000 K

Unišla zakupnina	27.300 K
	Ukupno
	345.300 K

Odbiv od tog cekokupni redoviti prihod 243.780 K

Ostaje **vanredni prihod od** 101.502 K

Sadanja šumska glavnica iznaša okruglo 249.042 K

Odbivši od tog redoviti prihod, koji dolazi na isplatu od god. 1909. do 1927. sa 102.828 K

Ostaje šum. glavnica od 146.214 K

Pošto na izvanredni prihod odpada 101.520 K

To ostaje 44.694 K

kao prištrednja na redovitom prihodu, koji iznosi pripada zem. zajednici današnjim danom.

Zakupnina za posljednjih 50 jutara do konca godine 1912., ima se smatrati redovitim prihodom.

5. Primjer.

Predpostava: Zem. zaj. N. prodala je čistom sjećom svih hrastova stabla. Od to doba nisu ovlaštenici iz šume nikakove koristi crpili. Razdioba novca uslijedila je više puta. Osim te razdiobe dan je zem. zaj. zjam, zatim pripomoć za gradnju ceste. Dospjevajući kamati nisu se dizali, već su se uvek priklapali šumskoj glavnici radi izcieljenja. Zem. zaj. znajući da posjeduje još šumsku glavnicu kod kr. zem. blagajne, obzirom na slabu žetvu, traži opet razdiobu iznosa od 40.000 K. Kr. zem. vlada traži obračun. Obračun je sastavljen g. 1909.

Godine 1877. povučena je cieľokupna sastojina u sječu, nakon čega je ciela šuma zabranjena.

Površina zabrane je 176·37 jutara.

Ukupno 2 558 K

a redoviti prihod za 40 godišnju obhodnju 102.320 K.
Od ovog je došpijelo na uporabu od god. 1877 do

1909, dakle 33 obroka po 2.558 K. = 84.414 K.

Temeljna glavnica z. z. N. nastala prodajom god. 1877.
i 1888. iznosila je ukupno 254.740 K

Iz te glavnice izlučeno je:

a) U svrhu razdiobe u god. 1877. 72.240 K

u god. 1888. 80.000 K.

In godt 1899. 60.000 K

u god. 1905. 30,000 K

b) U svrhu podieljenja zajma obćini N. u g. 1891.	2.000 K
c) Za gradnju ceste u g. 1900.	8.000 K
Od temeljne glavnice od	254.740 K
dospjelo je tekom niza godina kako je jur navedeno na uživanje kao redoviti prihod	<u>84.414 K</u>

Prema tomu iznos od 170.326 K sačinjava šumsku glavnicu., od koje iznos od 17.906 K (2.558×7) odpada na još dospjevajuće prihode za daljnih 7 godina, a iznos od 152.420 K predstavlja nepotrošivu šumsku glavnicu.

Pošto pako danas glavnica sa ustegnutim kamatima iznosi u istinu samo 140.462 K 79 fil., to zem. zaj. obzirom na primljene a nevraćene predujmove duguje jošte iznos od 29.863 K 21 fil. ($170.326 - 140.462$ K 79 fil.), stoga se u redovitim prilikama prije isplate toga duga, ne može u obče odobriti dioba glavnice u nikojem iznosu.

6. Primjer.

Predpostava: Zem. zaj. N. prodala je iz svoje šume i pašnjaka hrastova stabla izbiranjem u dva maha. Preostala je bukova sastojina sa mladjim hrastovima.

Prvi utržak pohranjen je kod kr. zem. blagajne, dočim je drugi opotriobljen za kup nekretnina, dakle povećanje posjeda zem. zajednice, a preostatak od toga uložen je u štedionu mjesca N. Zem. zaj. traži, da se navedeni iznos iz štedione podigne i prenese kao njeno vlastništvo u gospodarsku vjeresisku udrugu u N. Kr. zem. vlada traži obračun. Obračun sastavljen je g. 1909.

Segregacijom god. 1870. dobila je z. z. N. 106.46 jutara šume à 1600□^o i pašnjaka 453 jutra à 1200□^o.

Gospodarstvena osnova ne postoji.

God. 1898. prodana su iz šume i pašnjaka hrastova stabla za nepoznati iznos, koji je ali glasom izkaza kr. zem. blagajne u Zagrebu uz narasle kamate koncem listopada god. 1908. iznašao 16.864 K 05 fil.

Koliki je bio broj komada prodanih hrastova ne zna se,

a još manje broj hrastova, koji je odpadao na šumu, a koji na pašnjak.

God. 1905. uslijedila je druga prodaja hrastovih stabala i to 752 komada iz šume, te 1632 komada iz pašnjaka za ukupnu svotu od 67.726 K.

Poprično odpala bi na vrednost hrastova u šumi svota od 21.363 K, a na pašnjaku 46.363 K.

Nakon kupna nekretnina od K. F., gruntovnog prenosa, procene hrastova, oglasa dražbe i t. d. preostao je od utržka od 67.726 K iznos od 12.000 K, za koji traži zem. zaj. N. da se prenese iz štedione u gospodarsku vjeresijsku udrugu u N.

Predpostavili se, da je kod prve prodaje g. 1898. bio razmijerno jednaki broj hrastova u šumi kao i na pašnjaku, to na šumsku površinu odpada za sva prodana hrastova stabla iznos $(8432 + 21.363) = 29.795$ K.

Od ukupne šumske površine odpada oko 17 jutara na 20-godišnju branjevinu, dočim je ostala površina kao i pašnjak obrasao sa bukovom i grabovom sastojinom razne dobe, obrasta 0·5—0·6, te sa popričnom drvnom gromadom od 100 m³ po jutru.

Površina šume je 106 jutara.

Buduća obhodnja uzeta je sa 40 godina, gledom na znatnu obraštenu površinu pašnjaka, koji će takodjer donjekle drvnu kompetenciju podmirivati.

Poprični prirast nizke bukove šume IV. F. razred jest $2 \cdot 2$ m³, $106 \times 2 \cdot 2 = 233 \cdot 2$ m³ = godišnji prihod normalne 40 godišnje šume.

Obzirom pako na faktičnu drvnu gromadu u šumi (100 m³ po jutru), pokazuje se, da prodajom tih hrastova nisu ovlaštenici oštećeni na redovitom prihodu, pošto je i nakon prodaje hrastova šuma odbacivala glavni užitak od 250 m³ na godišnjoj sječnoj površini po prilici od 2·5 jutra (106 : 40).

Prema tomu predstavljao je cieli utržak hrastova u šumi (29.795 K) vanredni prihod.

Pošto ovlaštenici nisu svoj pašnjak razdielili t. j. nije isti odtudjen šumskoj gojitbi, to bi unišli utržak za hrastove s a

p a š n j a k a u iznosu od 46.363 K. predstavljao redoviti prihod, ali jer se oni nisu tom blagodati poslužili, već su veći dio tog utržka upotriebili za povećanje svog posjeda, to se može zamoljeni iznos od 12.000 K. kao redoviti prihod njima na razpoložbu staviti i time molbi zem. zaj. udovoljiti.

* *

Gdje se ukaže potrebnim, izlučiti visinu nepotrošive šumske glavnice, pa da tu operaciju u svakom pojedinom primjeru ne provadjam, to će generalno navesti jedan primjer, prema kojemu se analogno za sve slučaje ta nepotrošiva šumska glavnica izračunava.

Prema §. 27. zakona od 25. travnja 1894. o uredjenju zemljištnih zajednica imade se od izvanrednog prihoda izlučiti ta nepotrošiva glavnica.

Dostiže li izvanredni prihod tu visinu, stvar je jednostavna i gotova.

U protivnom slučaju mora se tada manjkajući iznos posuditi od redovitog prihoda.

N. pr. Obračunom je ustanovljen izvanredni prihod sa 40.000 K., redoviti sa 32.000 K.

Za godišnje podmirenje potreba treba glavnica od 42.000 K., dakle za 2.000 K. veća od izvanrednog prihoda.

U tom slučaju imade se manjkajući iznos od 2.000 K. oduzeti od redovitog prihoda, te pripojiti izvanrednom prihodu, uslijed čega će pronadjena prišteđnja na redovitom prihodu razmjerno manja biti.

* *

Kako se iz navedenih primjera vidi, nisu tako rekuće u nijednom slučaju za obračun potrebni podatci vjerodostojni, jer su sabrani iz raznih zabilježnica, spisâ nalazećima se u kotarskoj oblasti ili upravnoj obćini, dapače temelje se na izjavama starijih ljudi.

Kada je u današnje doba — kratko nakon segregacije — tako teško sa podatcima, kako će to istom kasnije izgledati, kada i ovakovih pomagala nestane!

Uzmimo, da je za njeke šume obračun i sastavljen, ali taj prileži spisu Bog zna koje godine i pod kojim brojem, a tim teže ga je naći, ako šumarski tehničar, — koji ga je sastavljao, više u istom kotaru ne službuje.

Naslijednik njegov, koji bude pozvan da sastavi obračun, ne će prigodom ponovnoga sabiranja potrebnih podataka, doći do sasvim istih rezultata kao što su oni, koje je izračunao njegov predčastnik, iz čega sledi, da se ni obračun slagati ne će.

Da se tomu doskoči i da se ta praznina izpuni, ja bih predložio, da kr. zemaljska vlada izda odredbu, po kojoj bi se za sve zem. zajednice, koje posjeduju šumske glavnice, sastavili obračuni o redovitom i vanrednom prihodu po šumarskom tehničaru, te nakon što su po zemaljskoj vladu izpitani, povrate kotarskim oblastima, koje bi ih imale unjeti u zabilježnicu »Popis šumskih glavnica područnih občina i zemljističnih zajednica«, koja je propisana voditi po § 20. provedbene naredbe bana kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije od 15. srpnja 1895. br. 35.633 k zakonu od 22. siječnja 1894., kojim se uređuje šumarsko-tehnička služba kod političke uprave u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji.

U tu zabilježnicu imali bi se umetnuti njekoji stupci, da bi se odmah iz nje uviditi moglo, kolika je bila glavnica zem. zajednice, odkada datira, koji se dio imade smatrati nepotrošivom šumskom glavnicom t. j. koji je potreban za uspostavu prijašnjeg prihoda u šumi i za trajno namirenje poreza.

Nadalje imao bi se iz te zabilježnice viditi iznos izvanrednog i redovitog prihoda, godina, kada bi do uživanja došao i u kojoj visini, kao i godina do koje je izerpljen. Sam obračun bi imao priležati zabilježnici. Gdje obračuni već postoje, to bi se imali ti revidirati na današnje stanje prije, nego li se u zabilježnicu unesu.

Uvedenjem toga skratilo bi se uređovanje, obračuni bi bolje svrsi odgovarali, dočim šumarski tehničar bi uvjek na čistom bio uvidom u njega, ima li zem. zajednica prištednje ili prehvata i u kojem iznosu?

Toliko za ovaj puta.

G. Cesaric.

LISTAK.

Osobne viesti.

Umro. Dne 30. kolovoza t. g. umro je u Iloku nakon duge i teške bolesti Andrija Lončarević, kr. kotarski šumar I. razreda. Pokojnik rodio se u Županji g. 1865. Nakon svršenih 5 gimnazijalnih razreda u Osieku otišao je na više šumarsko-gospodarsko učilište u Križevcima, gdje je školske godine 1886./7. absoluirao šumarstvo. Viši državni šumarski ispit položio je u Zagrebu g. 1893. U javnu službu stupio je kao šumarski vježbenik ponajprije kod 2. banske imovne obćine, od kuda je prešao k brodskoj imovnoj obćini, gdje je postao šumarskim pristavom, a godine 1896. u mjesecu veljači prigodom reorganizacije šumarstva kod političke uprave u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji, imenovan je kr. kotarskim šumarom I. raz. kod kr. kotarske oblasti u Jaski, sa sjedištem u Kostanjevcu. — Slava mu!

Zakoni i naredbe.

Sastavak nacrtta za novogradnje i znatnije adaptacije na zgradama imovnih obćina. Kr. hrv. slav. dalm. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove, izdala je dne 22. svibnja 1909. pod brojem 31.301 na sve gospodarstvene urede krajiških imovnih obćina, slijedeću naredbu:

Pošto se je opetovano dogodio slučaj, da se gradjevni operati za novogradnju ili znatniju adaptaciju na zgradama gospodarstvenih ureda, kotarskih šumarija i stanovima činovnika i službenika imovnih obćina, radi raznih nedostataka nisu mogli odobriti, nego su se morali vratiti na preradbu, čime se imovnim obćinama prouzročuju suvišni troškovi, to se ovim određuje, da se u buduće za izvedenje ovakovih radnja imaju najprije sastaviti i ovamo na ispitivanje i odobrenje predložiti samo projekti (skize), a tek na temelju tih odobrenih pročrta imati će se sastaviti, te na konačno odobrenje ovamo predložiti detaljni nacrti i proračuni troškovi.

Za bana:
kr. banski savjetnik
Varda v. r.

Iz upravne prakse.

Prepore ovlaštenika glede izvršivanja ovlašteničkog prava suporabom nekretnina zemljištne zajednice, rješavaju nadzorne upravne oblasti, a ne sudovi, prema zakonu o smetanom posjedu od 8. svibnja 1890. -- Prinos k tumačenju §. 50.—53. zekona o uredjenju zem. zajednica od 25. travnja 1894. i članka 7. zakona od 28. veljače 1874. o vlasti sudackoj i §. 47. gr. sudovnika.

Kr. hrv.-slav.-dalm. stol sedmorice izdao je dne 20. veljače 1908. pod brojem 834. slijedeće rješenje

U predmetu parnice smetanja posjeda Imbra B. kao kućegospodara istoimene zadruge kbr. 92 iz G. i drug., proti Miji B. kbr. 62. iz G. i drug., u kojoj je kr. sudbeni pristav i upravitelj kr. kotarskog suda u G. N. N. odlukom od 11. studenoga 1903. m 906/2—03. izrekao, da se tužiteljice zadruge B. kbr. 92 i 93 iz G., zastupane po svojim kućegospodarima Imbri i Pavlu B. štite u posjedu livade, „Pralište“ zvane, u kojem su ih posjedu tuženi Mijo i Štefo B. kbr. 62, zatim zadruga B. kbr. 41, te zadruga B. kbr. 32. iz G. smeli time, što su dana 2. studenoga godine 1903. Mijo i Štefo B. zatim Janko i Andro B.. te napokon Ivan, Jandre i Mate B. ova potonja petorica kao kućegospodari i članovi svojih zadruga, izkopali prostor označen crvenilom u nacrtu razpravnem zapisniku priklopljenom, te mulj nabacili po livadi tužiteljskoj, pa da se s toga imadu u buduće kanti svakog dalnjega smetanja pod prijetnjom globe od 600 K ili 60 dana zatvora za Miju i Štefu B., te kućegospodare zadruge B. kbr. 41. i 32., za svakog od njih, te podjedno, da su dužni tužiteljem solidarno nadoknaditi sudbeno na 39 K 10 f. obredjene troškove pod prijetnjom ovre u roku od 8 dana;

a kr. sudbeni stol u P. rješitbom svojom od 31. prosinca 1903. S. 14/2—03. žalbu ništovnu tuženih Janka B. kbr. 41. Ivana B. kbr. 32, kao kućegospodara istoimenih zadruga, te Mije B. kbr. 62, zabacio;

obnašao je kr. stol sedmorice povodom zamolnice kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 8. veljače 1908. broj 70.430 od god. 1907. obzirom na ustanovu čl. 7. zakona od 28. veljače 1874. o vlasti sudačkoj po § 47 gradj. sudovnika sporazumno sa kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljskom vladom izreći, da u gore navedenom parbenom predmetu nije bilo mesta postupku sudbenom, nego da su za rješenje ovog prepora po §§ 50.—53. zakona od 25. travnja 1894. o uredjenju zemljističnih zajednica nadležne upravne oblasti, pa doslijedno tomu ukinuti gorenavedene sudbene odluke sa cijelim postupkom do uključivo odluke izdane na tužbu primljenu u zapisnik kod kr. kot. suda u G. od 9. studenoga 1903. br. M. 906/1—03., te tužitelje odpututi na političku oblast s razloga slijedećih:

Ustanovljeno je sa izvidnim spisi političke oblasti prve molbe kr. kot. oblasti u G., da su tužitelji i tuženici gorenavedene parnice smetana posjeda ovlaštenici zemljistične zajednice G. Isto tako je vještačkim očeviđom preduzetim po političkoj oblasti ustanovljeno, da je preporno „Pralište“ upisano kao čest. br. 1764 a u grunt. listu br. 446. občine G. na zemljističnu zajednicu mjestne občine G.

Nepreporano je napokon, da se u ovom slučaju samo radi o tom, da li tuženim kao ovlaštenikom zemljistične zajednice G. pripada zajedno sa tužiteljem i suovlaštenikom iste zemljistične zajednice prave suuzivanja, odnosno suuporabe upitnog „Prališta“, odnosno mlake za pranje rublja, nalazeće se na čestici kat. br. 1764/a upisanoj u gore

navedenom gruntovnom listu, a da se nema riješiti pitanje, komu da pripada pravo vlastništva na ovu česticu, dotično da li tužiteljem samim pripada pravo vlastništva na nju.

Pošto pak sve prepore o vlaštenika glede izvršivanja ovlašteničkog prava riješavaju po §. 52. zakona od 25. travnja 1894. o uredjenju zemljišnih zajednica upravne oblasti, to je očito nenađežno kr. kotarski sud u G. primio tužbu o smetanju posjeda od 9. studenoga 1903. M. 906/1—03., te na nju uredovao pa u stvari samoj konačnu meritornu odluku izrekao, a kr. sudbeni stol u P. neopravdano žabou ništvom tuženika zabacio.

Valja zato uvodno navedene sudske odluke po gore citiranim zakonskim ustanovama ureda radi ukinuti i tužitelje uputiti na nadležnu političku oblast.

Razumjeva se, da tužiteljem prosto ostaje ako drže, da njima samim pripada pravo samovlastništva na česticu br. 1764/a porezne obćine G., te ako se uzdaju u svoja prava, postupati redovitim putem parnice proti zemljišnoj zajednici.

U Mjesečniku p. d. priobčio Fr. Haladi.

Različite vijesti.

Nova industrija u Slavoniji. Dioničko društvo za izradbu liesa u Budimpešti, nakanilo je uz svoju pilanu u Brodu n/S. osnovati tvornicu za izradbu gotove buradi. To je kod nas novost na industrijalnom polju, jer takovih tvornica dosada ne ima samo u Hrvatskoj i Slavoniji, nego niti u Ugarskoj, dočim nam je u Austriji takva tvornica poznata samo u Atzgersdorfu kraj Beča.

Podizanjem takove tvornice ne samo da će se pomoći vinogradarima, koji su uslijed nestasice buradi imali ne samo prošle, nego će i ove godine imati silnih neprilika; nego će se poduprijeti i racionalna izradba i povoljnije unovčenje lošije hrastovine, jer za izradbu ovakove vrsti duge mogu se uporabiti i manje prikladni dielovi stabala.

Nove motke za iskolčivanje. (Aussteckstäbe). Od motaka za iskolčivanje, koje su ne samo za mjernike, nego i za šumare veoma potrebne kod raznih izmjera i procjenjenih radnja, jesu u novije doba veoma oblujbljene novije trobridne motke, kako ih predočuju sl. 1. i 2.

Sl. 1.

Sl. 2.

Kako se iz slike vidi, jesu te motke radjene tako, da se po 6 komada može složiti u jedan svežanj od samo 55 mm. promjera, uslied česa se ne samo lahko prenašaju, nego su i vanredno zgodne kod putovanja željeznicom ili kolima. Inače su kao i obične okrugle motke na vrhu providjene željeznom šiljastom kapom i od 20—20 cm. bielo i crveno lakirane. Ciena ovakove jedne garniture od 6 motaka iznosi 24 K. U novije doba su te motke po uputi g. c. i k. agrarnoga nadzornika Gjuranu, po c. i kr. dvorskom mehaničaru Neuhofer i sin u Beču I., Kohlmarkt br. 8. usavršene time, da je jedna od tih motaka na jednoj strani trobridne prizme providjena razdiobom u centimetre (vidi sl. 2.) uslied česa se ta motka može veoma dobro uporabiti kod niveliranja i mjenjenja udaljenosti (Distanmessen).

U tu svrhu se ona motka, na kojoj se nalazi spomenuta razdioba, sa šiljkom okreće gore, a na gornji dio se pričvrsti željezna kapa, koja podjedno na motki pokazuje mjesto gdje se nalazi O (Nullpunkt). Uslied ove udesbe povisuje se ciena za 8 K, te cieła garnitura od 6 motaka stoji 32 K. U svrku da se motke čuvaju od oštećenja prigodom putovanja, preporuča se, da se sprave u vreću (Tragsack) od nepromočivoga platna, koja zajedno sa remenom stoji 10 K.

Spomenute motke priugotavljaju se po spomenutoj tvrdci: Neuhofer i sin, c. i k. dvorski mehaničar u Beču I. Kohlmarkt 8. i V Hartmann-gasse 5.

Šumarska škola i s njom spojeni Lugarski tečaj u Sarajevu.

Primili smo prvi izvještaj, koji je o toj školi izdan mjeseca lipnja godine 1909.

Iz toga izvještaja, koji je tiskan djelomice latinicom, a djelomice čirilicom, vadimo sljedeće podatke.

Odredbom c. i kr. zajedničkog ministarstva financija od 21. lipnja 1907. broj 7336/B. H., je mjesto opstojale, ali koncem školske godine 1906./7. napuštene „Tehničke srednje škole“, aktivirana „Šumarska škola“ i snjom spojeni „Lugarski tečaj“ u Sarajevu.

Šumarska škola otvorena je 1. listopada 1907. govorom odjelnoga predstojnika g. Koste Hörmanna, a u prisutnosti šumar. savjetnika g. Gustava Zechela, te učiteljskoga zbora i djaka te škole i to u prostorijama bivše tehničke srednje škole, od koje je takodjer primila i učila i zbirke, u koliko su za nju nuždne bile. Profesorima imenovani su profesori bivše tehničke srednje škole dipl. šumar Ferdinand Holl, kojemu bje podjedno povjerena uprava te škole, te dipl. šumar Emil Štibrný i Hinko Bubak.

Svrha ove škole je odgojivanje šumskog osoblja za čuvanje šuma i za šumsko-tehničku pomoćnu službu u Bosni i Hercegovini, dakle ne šumare za samostalno vodjenje šumskog a gospodarstva, kakovi se pod riečju „šumar“ razumijevaju u Hrvatskoj i Slavoniji, nego pomoćno osoblje koje danas Niemci nazivaju „Förster“, a naše upravu vodeće šumare nazivaju oni „Oberförster“ ili „Forstverwalter“.

Obuka traje 3 semestra, te se kreće u onim granicama, koje su potrebne da absolventu omoguće nakon dvogodišnje prakse kod bos.-herceg. zemalj. vl de položiti ispit za šumsko-tehničku pomoćnu službu.

Uvjjeti primanja naznačeni su već u br. 7 ovogodišnjega Š. L. na strani 272.

Naukovanje počima u zimskom semestru sa 1. listopada, te svršava na kraju drugog zimskog semestra.

Poslije svršetka trećeg semestra počinje u četvrtom semestru (ljeti) tečaj za lugare, koji traje $3\frac{1}{2}$ mjeseca.

Koncem mjeseca veljače zaključen je bio šumarski tečaj, te je 15. ožujka otvoren lugarski tečaj, koji je trajao $3\frac{1}{2}$ mjeseca, a zaključen je koncem mjeseca lipnja t. g. Svrha mu je, da natjecatelji za lugarska mjesta u tom tečaju postignu onu naobrazbu, koja je potrebna za čuvare šuma u bosansko-hercegovačkoj državnoj šumarskoj službi.

Uslovi za primanje u ovaj tečaj jesu:

1. Doba od najmanje 23 godina.
2. Dokaz da je molitelj služio kao vojnik.
3. Podpuna tjelesna sposobnost za službu u planinama.
4. Da molitelj zna čitati, pisati i računati.
5. Dokaz o bosan-hercegov., austrijskoj ili ugarskoj pripadnosti.
6. Dokaz o dobrom čudorednom vladanju.

Školarina se ne plaća. Natjecatelji bez novčanih sredstava mogu dobiti podršku od zem. vlade.

Nastavnici na tom tečaju bili su profesori šumarske škole dipl. šumari F. Holl i M. Stříbený, dočim je asistent na zemaljskoj bolnici Dr. Milivoj Kostić na ovom tečaju, kao i na šumarskoj školi predavao „O prvoj pomoći u nezgodi“.

Polaznika na tom tečaju bilo 13.

Bosansko-hercegovački sabor i šumarstvo. Bosansko-hercegovačka zemaljska vlada spremala je već 2 godine predradnje za segregaciju šuma, sa kojom se je imalo ove godine odpočeti. Pošto je ali međutim Bosna i Hercegovina anektirana, te će doskora biti uveden ustav, to je ovo pitanje odgodjeno, te će koli ovo pitanje, toli i mnoge druge zakonske osnove, tičuće se šumarstva, koje je vlada već pripremila, imati riešiti novi bosan.-herc. sabor.

Krtica kao dobar prorok vremena. Više manje sve životinje kao što i sam čovjek više puta slute, kakovc će biti vrieme skorih dana. Kod krtice je taj pojav za svaki slučaj siguran. Kišu, vjetar, oluju, da-pače i buduću sušu pokazuju krtice sigurno. Tako n. pr.: 1. ruju li plitko ispod površine tla, to znači vjetar; 2. ako pri tome pravi male kupiće, to znači kišu i vjetar; 3. pravi li mnoge i velike kupiće, to znači dugotrajnu i jaku kišu; 4. riva li na stare hrpicе novu zemlju, to navješta osobito nevrijeme; 5. napušta li pri tom hrpicе (kupiće), to znači oluju; 6. pred solikom i tučom ide na površinu u travne busene, rujući samo kroz žilje; 7. kod buduće trajne suše putuje u niže ležeća polja.

Da li ona sve to čini po svojoj naravi, ili je na to prisiljena električnim ttrujam zemlje, da razno vrijeme unapred nagovješta, nije još protumačeno.

Vazda je ali zanimivo i poučno za gospodare, a i nas od zelene struke, da spomenuto dogodice znamo upotrebiti. N. P. K.—ić.

Ogromna hidroelektrična centrala u Hrv. Primorju. Prema suglasnim viestima domaćih i stranih novina obdržavana je nedavno u gubernijskoj palači na Rieci pod predsjedanjem guvernera grofa Nako a konferencija stručnjaka i zastupnika francuzke novčane skupine, koja je stekla koncesiju za uporabu vode iz Švićkoga jezera kod Otočca, u svrhu osnutka ogromne hidroelektrične centrale kod Senja. U ovoj je konferenciji stvoren zaključak, da se imaju pozvati gradovi i mesta u ličko-krbavskoj i modruško-riječkoj županiji, te susjednoj Istri, da se izjave, da li bi bili voljni preuzeti stanovitu množinu električne energije. Pitanje konsuma struje imalo bi se riešiti što većim pospješenjem, da se što prije može pristupiti izvedbi ove epohalne gradnje.

Izvedenje ovoga diela imalo bi vanredno znatan upliv i na ukorisćenje šuma otočke imovne občine i držav. šumskog erara osobito u Velebitu, gdje se šume do sada nisu mogle primjereno izcrpljivati radi pomanjkanja šumsko-industrijalnih poduzeća i modernih prometila.

Stoga sa šumskoga stanovišta moramo namjeravano ogromno produzeće najradostnije pozdraviti i želiti, da se čim prije ostvari.

Geološko povjerenstvo za kraljevine Hrvatsku i Slavoniju. Kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove izdala je dne 3 srpnja 1909. pod brojem III. A. 2275 (vidi Sbornik zakona i naredaba valjanih za kraljevine Hrvatsku i Slavoniju godine 1909. komad IV., izdan i razposlan dne 29. srpnja 1909.) naredbu, kojom se izdaju ustrojne ustanove spomenutoga geološkoga povjerenstva. To povjerenstvo sastoji od dviju sekcija: montaneologijske i agrogeologijske. Zadatak geološkoga povjerenstva je proučavati montaneološke, dotično agrogeološke prilike Hrvatske i Slavonije, a rezultate publicirati u obliku odnosnih karata sa odgovarajućim tekstom.

1. Montaneologijskoj sekciji je zadatak snimati:

a) geološke prijegledne karte kraljevine Hrvatske i Slavonije u mjerilu 1: 75.000, koja je karta ujedno izljev sveučilištnog geološkog rada, te onoga s ovim spojenog geolog.-paleontol. odjela narodnog muzeja u Zagrebu.

b) snimanje detaljne geološke karte iste kraljevine u mjerilu 1: 25.000, koja će se snimati samo čestiunično prema lokalnim potrebama zemlje i da se njima objasne tekuća znanstvena pitanja.

2. Agrogeologijskoj sekciji je zadatak snimati agro-geol. karte, te prijegledna mjerila 1: 20.000 dotično detaljne, već prema običenoj ili lokalnoj potrebi zemlje, a po uzoru radnja inozemnih zavoda, naročito pako analogno radnjama kr. ug. državnog zavoda u Budimpešti stoga, da se poluci jedinstvena slika agrogeoloških prilika zemalja krune sv. Stjepana.

Sjednica povjerenstva za upravu „Zaklade za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji“, obdržavana je na 7. kolovoza t. g. u šumarskom odsjeku kr. zem. vlade, pod predsjedanjem p. n. g. Roberta Fischbacha kr. odsječ savjetnika, te članova povjerenstva p. n. gg: Stevana Petrovića kr. zem. šum.

nadzornika II. r., Vilima Dojkovića kr. žup. šumar. nadzornika I. r. i Gustava Lacha šumarnika gjurjevačke imov. obćine.

Na dnevnom redu bijaše razdioba podpora za školsku godinu 1909./10.

U smislu zakladnice bilo je za spomenutu školsku godinu za podpore razpoložive svote od 6600 K., koji su u cijelosti i razdjeljeni medju 23 molitelja i moliteljica. Od tih je podpora u iznosu od 300 K. dobito 19. ca, dočim je četvorici dana podpora po 225 K. Od podjeljenih podpora dopalo 8 žensku djecu sa ukupnim iznosom od 2325, dočim je ostali dio u iznosu od 4275 podjeljeno medju 19 tero muške djece.

Povjerenstvo je podjedno zaključilo, da se svi županijski upravni odbori zamole, da kod područnih im zemljističnih zajednica izhode zaključke glavnih skupština ovlaštenika, da se u uvjetu za prodaju stabala iz njihovih šuma, ili za izvadjanje ovećih radnja, ima uvrstiti ustanova, da su kupci stabala i poduzetnici radnja, zatim oni koji za zemljistične zajednice dobavljaju gradju ili ogrev, te zakupnici svih objekata i prava, kao n. pr. krčevina, šumske čistine, prava lova, ribolova it. d. dužni plaćati pristojbu, koja iznosi 0,2%, dostaune svote kada ona premašuje iznos od 100 Kr, a gdje ta svota iznosi samo 10—100 K, tada pristojbu od 10 fil.

Ove pristojbe imale bi se namiriti povrh dostaune svote, te uplatiti u korist „Zaklade za uzgoj djece šumar. činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji“ zajedno skupovninom, odnosno prigodom isplate zaslubbine.

Ovako ubrani novac imao bi se od slučaja do slučaja za spomenutu svrhu odpremiti kr. zemaljskoj blagajni uz naznaku naredbe, kojom je dotična dražba, jeftimba, zakup i t. d. odobren, a podjedno o odpravku svote izvjestiti unutarnji odjel kr. zemaljske vlade.

Novo dioničko društvo za trgovinu drva. Glasom „Trčanskoga Lloyda“ je „Neuschlossovo dioničarsko društvo tvornice tanina i paropila u Našicama“ nedavno utemeljilo novo poduzeće pod imenom „Dioničko društvo za izradbu šume“ (Waldverwertungs-Aktiengesellschaft). Novo društvo raspolaže s dioničkom glavnicom od 2,800 000 K, a bavit će se kupovanjem šuma i izradbom drva svake vrsti u sve moguće svrhe. Medju utemeljiteljima ovog društva nalaze se i mnogi interesenti iz Česke. Svakako je po naše šumsko gospodarstvo dobro, da se je ovo društvo utemeljilo i da ćemo time imati jednog jakog kupca više, uslijed česa se možemo nadati opet boljim cienama kada bude prestala sada još na žalost kod nas još podpuna stagnacija u šumskoj trgovini.

Trgovina sa drvom.

Kod gospodarstvenoga ureda brodske imove obćine održana je na 25. kolovoza t. g. javna pismena jeftimba za dobavu ogrijevnih drva i to:

1. za naredne 3 godine, godišnje po 88.245 prostorni metara, koje drvo se ima postaviti na razna mesta uz Savu, odnosno na neke željezničke postaje; i

2. za dobavu od 7000 prostorni metara za tekuću godinu, koji se imaju postaviti na kolodvoru u Gjeletovcima i u Otoku.

Za 1. skupinu stigle su 4 ponude i to: od Aleksandra Berndorfera iz Zagreba, Neuschlossove našičke tvornice tanina i paropile dioničarsko društvo, tvrdke Binder i Polgar iz Zemuna, te B. Turčića iz Siska. Od tih je po imovnu obćinu bila najpovoljnija ona tvrdka Binder i Polgar, koja se je ponudila da će cijelu spomenutu drvnu gromadu dostavljati uz popriječnu cijenu od 7 K 65 fil. po prostornom metru, te uz uvjet, da od cijele količine smije najviše 40% biti oblica, a 60% cjepanica.

Za 2 skupinu stigle su 3 ponude i to od: Aleksandra Berndorfera iz Zagreba, tvrdka Binder i Polgar iz Zemuna i S. H. Guttmana iz Belišća. I tu je najpovoljnija ponuda bila ona tvrdka Binder i Polgar iz Zemuna, koja se je ponudila da će 1 prost. met. dobiti uz cijenu od 7 K 10 fil.

Od dražba obavljenih u mjesecu rujnu t. g. poznat nam je do sada samo uspjeh dražbe:

a) održane 14. rujna t. g. kod gospodarstvenog ureda brodske imovne obćine u Vinkovcima. Na dražbu bijaše iznešeno ukupno 26 šumskih čestica u ukupnoj procjenbenoj vrednosti od 2,720.551 K od kojih su prodane sljedeće čestice:

1. „Ada“ sa 1132 hrasta procjenjenih na 127.225 K, zatim „Radišovo“ sa 366 hrastova procjenjenih na 103.303 K i „Kragujna“ sa 270 hrastova procjenjenih na 93.629 K dostala je tvrdka Filipa Deutscha sinovi u Zagrebu za 138.109 K, odnosno za 128.910 K i za 130.109 K;

2. „Josava“ sa 443 hrasta procjenjenih na 121.590 K dostalo je „Bergerovo dion. društvo za trgovinu drva u Zagrebu za 131.890 K;

3. „Orljak“ sa 384 hrasta procjenjenih na 51.873 K, zatim „Luščić“ sa 481 hrastova procjenjenih na 76.861 K, nadalje „Kunjevec“ sa 482 hrasta procjenjenih na 74.725 K, zatim „Vrabčane“ sa 436 hrastova procjenjenih na 117.574 K i konačno „Dubovica“ sa 1511 hrastova procjenjenih na 176.046 K dostala je filiala „Dioničarskog društva za trgovinu drvom u Budimpešti za 53.934 K, odnosno 89.648 K, 85.427 K, 117.995 K i 193.724 K;

4. „Banovdol“ sa 358 hrastova procjenjenih na 84.825 K dostalo je „Mercierovo dion. društvo u Zagrebu za 96.013 K;

5. „Zapadnu Kusaru“ sa 281 hrastova procjenjenih na 78.230 K i „Čunjevce“ sa 964 hrastova procjenjenih na 239.959 K dostao je Moritz Drach jun. iz Beča za 85.710 K, odnosno za 285.524 K;

6. „Istočnu Kusaru“ sa 436 hrastova procjenjenih na 132.517 K dostao je I. Gross iz Beča za 152.308 K;

7. „Glovac“ sa 688 hrastova procjenjenih na 56.859 K dostao je J. Frank i drug iz Osieka za 70.000 K;

8. „Muško Ostrovo“ sa 238 hrastova procjenjenih na 38.754 K dostao je Gustav Deutsch iz Zagreba za 46.100 K;

9. „Boljkovo“ sa 432 hrasta procjenjenih na 127.751 K, te „Trizlove“ sa 332 hrasta procjenjenih na 126.901 K dostao je Severin Orth i drugovi iz Aschaffenburga za 149.156 K, odnosno za 147.910 K;

10 „Almaš“ sa 222 hrasta procjenjenih na 35.715 K dostaо je Josias Eisler iz Beča za 35.720 K; i

11. „Rastovo“ sa 492 hrasta procjenjenih na 113.882 K dostaо je Mohri drug iz Münchena za 113.000 K.

Spomenutih 19 čestica u ukupnoj procjenbenoj vrednosti od K 1.973.219 prodano je dakle za ukupno 2'251.188 K ili za 14.09% nad procjenbenom vrednosti, doći си 7 čestica u procjenbenoj vrednosti od 747.332 K ostalo je neprodano.

b) održane na 22. rujna t. g. kod gospodarstvenoga ureda petrovaradinske imovne obćine u Mitrovici.

Na dražbu bijaše iznešeno ukupno 11 šumskih čestica u ukupnoj procjenbenoj vrednosti od 1.606.579 K, od kojih su prodane sljedeće dve čestice :

1. „Smogva“ sa 1333 hrasta i 35 briestova, procjenjenih na 97.764 K, dostala je tvrdka M. Vuk i sinovi iz Budimpešte za 101.105 K; i

2. „Varoš“ sa 886 hrastova, procjenjenih na 117.718 K dostala je tvrdka S. Wolfner iz Budimpešte za 119.320 K.

Za neprodanih 9 čestica raspisati će se ponovna dražba sa dosadanjom iskličnom cienom.

Iz navedenoga može se naslućivati da idemo u susret povoljnijem razvoju u trgovini sa hrastovinom, pak ako je sa tako povolnjim uspjehom svršila dražba, koja je na 28. rujna t. g. održane kod kr. nadšumarskog ureda u Vinkovcima i ako bude uspjela dražba stabala krajiske investicionalne zaklade, koja će se obdržavati u Zagrebu dne 12. listopada t. g. tada bi se stalno moglo računati, da pomalo ali sjeđurno ne staje zadnjih tragova žalostnih posljedica financijalne krize od godine 1907.

Za mjesec listopad jesu osim dražba oglašenih u ovom listu posebnim oglasima, odredjene još sljedeće:

a) Kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu na 4. listopada t. g. vrhu bukovih i grabovih stabala u I. sjekoredu, 2 okružju, 27., 28. i 29. sekcije kr. šumarije u Vranovini sa drvnom gromadom od 13.124 m³, te iskličnom cienom od 18.113 K.

b) Kod kr. kotarske oblasti u Požegi na 7. listopada t. g. vrhu 1711 hrastova z. z. Jaguplje procjenjenih na 63.774 K 11 fil., te 922 hrasta z. z. Ugarc i procjenjenih na 21.269 K 22 fil.

c) Kod kr. kotarske oblasti u Dugom selu na 7. listopada t. g. vrhu 247 hrastova u šumi z. z. Lupoglav procjenjenih na 13.934 K 14 fil.

d) Kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu na 8. listopada t. g. vrhu bukovih, grabovih i inih stabala u II. sjekoredu, sekcije 48. i 49. kr. šumarije u Sokoloveu, sa drvnom gromadom od 3720 m³, te iskličnom cienom od 5952 K.

e) Kod prвostolnoga kaptola u Zagrebu na 8. listopada t. g. oko 2092 hrastovih i oko 58 jasenovih stabala u šumi kod Siska, te oko 426 hrastovih i oko 807 bukovih, grabovih, cerovih i brestovih stabala u prioratskoj šumi kod Farkašića — bez naznake procjenbene vrednosti.

Broj 1908. — 1909.

Oglas dražbe hrastovih stabala.

Kod podписаног gospodarstvenog ureda obaviti će se dne 26. listopada 1909. javna dražba sliedećih hrastovih stabala:

Tek. br.	Naziv drvosjeka	Stabala		Isklična cijena kruna	Opaska
		vrst	broj		
1	Veliki gjol	t	481	74.771	
2	Kamare	s	523	74.915	Ogranci ispod 30 cm i odpadci ostaju imovnoj općini.
3	Ljeskovača	a	348	53.532	
4	Radinje	r	1682	113.580	Ogranci ispod 20 cm i odpadci ostaju imovnoj općini.
5	Migalovci	h	3037	169.456	
Ukupno			6071	486.254	

uz uvjete označene u dražbenom zapisniku.

Izvadak iz dražbenih uvjeta.

1. Dražba obaviti će se samo na temelju pismenih ponuda, koje imadu dobro zapečaćene i providjene biti na omotu opaskom „ponuda na veleprodaju hrastovih stabala“, i predane biti najkasnije do 11 sati prije podne na dan 26. listopada 1909.

2. U ponudi mora izrijekom istaknuto biti, da su nudioci dražbeni uvjeti sadržani u dražbenom zapisniku, odobrenom naredbom kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 17. rujna 1909. broj 51.112 točno poznati i da ih on u cijelosti prihvaca.

3. Ponudi imade biti priložen vadij u iznosu od bar 5% isklične cijene objekta, na koji ponuda glasi, u gotovom novcu ili vrijednostnim papirima, koji potpunu pupilarnu sigurnost pružaju.

4. Svaki drvosjek prodaje se naposeb.

Dražbeni uvjeti mogu se saznati za vrijeme uredovnih sati u pisarni podписанog ureda i kotarskih šumarija u Banovojjarugi, Novskoj, Okučanima, Novoj Kapeli i Orioveu.

U Novojgradiški, dne 22. rujna 1909.

Gospodarstveni ured gradiške imovne obćine.

Broj 520 — 1909.

Oglas dražbe.

Na temelju po kr. zemaljskoj vlasti odobrenih drvosječne osnove za godinu 1909. prodavat će se pozivom na §. 94. naputka C k zakonu od 11. srpnja 1881. kod podpisane šumarije dana 9. listopada 1909. u 10 sati prije podne na pismene ponude dolje označena stabla.

Tek. br.	Drvo koje će se prodati nalazi se u području			Vrst drva				Procjenjena vrednost kao izključna cjena	Opaska
	šumarije	sreza broj	šumskog predjela	jela	onorika	bukva	javor obični		
	K	f.							
1	Modruš broj VI.	21	Zagorska kosa	495	87	9	—	7748	61
2		24	Alilovica Srednjac	416	156	9	1	8595	—
3		26	Makovnik	2	30	—	—	14860	41
4		66		488	31	9	—		
		27	Crni potok	—	8	—	—		
		Ukupno.....		1401	312	27	1	31204	02
									Š i r o m s r e z a

Obćeniti dražbeni uvjeti :

1. Dražbuje se pismenima ponudama, koje moraju valjano započaćene gore rečenoga dana do 10 sati prije podne predane biti kod uručbenoga zapisnika podpisane šumarije. Na kasnije i brzozavno predane ponude, ne će se obzir uzeti.

2. U ponudi mora ponuditelj točno naznačiti, na koju tekuću stavku ovog dražbenog oglasa dražbuje, te da su mu opći i naposebni uvjeti dražbe dobro poznati i da iste bez primjetbe prihvaca.

3. Prodaja se obavlja za sve stavke ovoga oglasa paušalno u djusture, t. j. prodaje se ukupni broj stabala za svaku stavku naposeb, kao po kupcu vidjeni objekt.

4. Ponudbena cijena ima glasiti posebno za svaku stavku ovoga oglasa paušalno na ukupni broj stabala.

5. Ponuda mora biti obložena sa žaobinom od 5% (pet) u gotovu novcu ili u za jamčevinu prikladnih vrednostnih papira po burzovnom tečaju od ukupno gore naznačene vrednosti dotične stavke.

6. Sva stabla ovoga oglasa su posjećena i oguljena.

7. Naposebni dražbeni uvjeti mogu se uviditi za vrieme uredovnih sati u pisarni ove šumarije; zatim u pisarni gospodarstvenoga ureda u Ogulinu.

Kotarska šumarija VI.

U Modrušu, dne 21. rujna 1909.

Kr. kotarska oblast u Virovitici.

23. rujna 1909.

Broj 10.985—909.

Predmet: Dražba stabala.

Oglas dražbe.

Dne 14. listopada 1909. u 10 sati prije podne obdržavati će se u uredu kr. kotarske oblasti u Virovitici putem pismenih ponuda dražba slijedećih hrpa :

Tek. broj	Naziv zemljištne zajednice	Vrst drveća	Broj komada	Procjen-bena vred-nost	
				K	fil.
1.	Gvozdanska	hrast bukva	132 4903	1914 32913	68 —
2.	Pivnica	bukva	6000	35341	30
3.	Klisa	bukva	4591	26792	34
Ukupno			15626	96961	32

Ponude, koje imadu biti obložene jamčevinom sa 10% od izklične cijene, imadu glasiti za svaku zem. zaj. napose, a ponude izpod izklične cijene se ne primaju.

Pobliže dražbene uvjete moći je uviditi kod podpisate oblasti za vrijeme uredovnih sati.

Na kasnije stigavše kao i na brzojavne ponude ne će se uzeti никакov obzir.

Kr. kotarski predstojnik.

Broj 14.203.

Varaždin. 14. rujna 1909.

Prodaja hrastova.

Uslijed zaključka javne redovite skupštine gradskog zastupstva od 7. rujna t. g. §. 97. točka 16. prodavati će se **dne 15. listopada t. g. u 11 sati** prije podne u gradskoj vjećnici u Varaždinu, dražbovnim putem: primanjem pismenih i ustmenih ponuda, 438 hrastovih stabala, sa redovite godišnje sjećine 1909./1910. gradske šume zvane „Cukovec“ glavnog odjela IX. odsjeka 3. udaljenog 1 kilometar od željezničke postaje Varaždinske Toplice.

Spomenuta stabla sposobna su za izradbu: 32·04 m³ trupaca I. vrsti; 499·78 m³ reske robe; 48·28 m³ dužica; 51·20 m³ inog tvoriva; 22·05 m³ normalnih željezničkih podvlaka; 12·30 m³ vicinalnih željezničkih podvlaka; te 222 m³ ogrijevnog drva.

Iskličena cijena ovih stabala je 16.480 K 82 fil.

Vlastoručno pisane, potpisane i sa biljegom od 1 K providjene, te sa 5% zaobinom (od iskličene cijene) obložene, valjano zapečaćene pismene ponude u kojih se dražbovatelj naročito očitovati imade, da su mu dražbeni uvjeti dobro poznati, te da se njima potpunoma podvrgava, primaju se do dana 15. listopada 1909. prije podne u uručbenom zapisniku gradskog poglavarstva u Varaždinu.

Dražbeni uvjeti mogu se uviditi za vrijeme uredovnih sati, kod gradskog poglavarstva u Varaždinu, u uredu gradskog šumarskog nadzornika.

Gradski načelnik:
Dr. Jurinac v. r.

Natječaji :

1. Kod petrovaradinske imovne obćine imaju se popuniti sljedeća mjesta:

a) Jedno mjesto šumar. pristava XI. čin. razreda, sa plaćom godišnjih 1400 K, odgovarajućom stanarinom, odnosno stanom u naravi, 24 prostm. ogrijevnih drva postavljenih u dvorište, te za vrieme službovanja na šumariji putni paušal od godišnjih 400 K i paušalnim dnevnicama;

b) jedno mjesto šumar. vježbenika sa pripomoći od godišnjih 1000 K, stanarinom od godišnjih 200 K, 18 prostm. ogrijevnoga drva postavljenog u dvorištu, putni paušal kao gore, nu bez prava na dnevnice za vanjska službovanja; i

c) jedno mjesto blagajničkog vježbenika sa godišnjom pripomoći od 1000 K te stanarinom i ogrijevnim drvom kao pod toč. b).

Propisno obložene molbe imaju se najkasnije do 15. listopada 1909. podnijeti gospodarstvenom uredu spomenute imov. obćine.

2. Kod vlastelinstva kneza Odescalchia u Iloku ima se popuniti mjesto šumarskoga prista va Absolventi šumarske akademije, koji moraju biti vješti hrvatskom i njemačkom jeziku u govoru i pismu, neka svoje molbe obložene sa prepisima svjedočaba, podnesu u pravi vlastelinstva u Iloku.

Natječaj

za podieljenje podpore iz Köröškenyeve pripomoćne zaklade — raspisan je u smislu društvenih pravila do konca mjeseca studena t. g. Pobliže vidi u priležećem Lugarskom Viestniku.

Zamolba.

U svrhu sastavka šematzma za „Hrvatski šumarsko-lovački kalendar za g. 1910.“ učitivo umoljavam p. n. gg. sudrugove, da budu tako ljubezni, te mi čim prije izvole pripozlati popis područnog svog šumarskog, lugarskog i lovačkog osoblja.

U Zagrebu, mjeseca rujna 1909.

Andrija Borošić,
kr. zem. šumar. nadzornik.

SADRŽAJ.

Strana

Skrižaljka prihoda i prirasta za hrastove visoke šume od prof. Dr. C. Wimmenauer-a. Priredio: Dr. Gjuro Nenadić	361—380
Obračun o novčanoj vrednosti redovitih i vanrednih prihoda iz šuma zemljjišnih zajednica. Piše Gj. Cesarić. (Svršetak)	380—386
Listak: Osobne viesti: Umro	387
Zakoni i naredbe: Sastavak nacrta za novogradnje i znatnije adaptacije na zgradama imovnih občina	387
Iz upravne prakse	387—389
Različite viesti: Nova industrija u Slavoniji. — Nove motke za iskolčivanje. — Šumarska škola i s njom spojeni Lugarski tečaj u Sarajevu. — Bosanskohercegovački sakor i šumarstvo. — Krtica kao dobar prorok vremena. — Ogromna hidroelektrična centrala u Hrv. Primorju. — Geologjsko povjerenstvo za kraljevine Hrvatsku i Slavoniju. — Sjednica povjerenstva za upravu „Zaklade za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji“. — Novo dioničko društvo za trgovinu drva	389—393
Trgovina sa drvom	393—395
Oglas dražba stabala	396—399
Natječaji	399—400
Zamolba	400

Oglas dražbe.

Po povjerenstvu ovđe za krajisku investicionalu zakladu postavljenom obaviti će se dne 12. listopada 1909. prodaja na dolje označenih u naravi jur omedjanih šumskih čestica nalazečih se hrastovih i inih stabala.

Broj hrpa	Šumska čestica leži u		Okružje	Površina šumske čestice rali □ °	Broj		Procjenjena novčana vrijednost		
	šumariji	srezu			hrastovih	jasenovih			
					stabala	brestovih bukovih i inih			
1	Jamina	Smogva sjećina	br. 26 br. I	8 93	800	1381	— — — —	134.569	
2	Jamina	Smogva sjećina	br. 26 br. II	8 61	1200	1005	— — — —	100.721	
3	Morović	Blata	br. 24	5 70	659	1660	— 456 1057	195.535	
4	Nemci	Narače sjećina	br. 20 br. I	2 50	862	1521	8 54 4	215.447	
5	Nemci	Narače sjećina	br. 20 br. II	2 49	—	1614	3 160 17	210.727	
6	Jamina	Krnić sjećina	br. 29 br. I	7 66	800	1990	— — — —	279.083	
7	Jamina	Krnić sjećina	br. 29 br. II	7 68	1051	1771	— — — —	251.628	
8	Jamina	Zeravinac sjećina	br. 31 br. I	7 41	1548	861	— — — —	150.589	
9	Jamina	Zeravinac sjećina	br. 31 br. II	7 50	—	563	— — — —	83.376	
				Ukupno	552 520	12366 11	670 1078	1.621 675	

Obći su dražbeni uvjeti sliedeći:

1. Dražba obaviti će se, izključiv ustmene ponude, jedino primanjem pismenih ponuda (oferta).

2. Da se ponude uvažiti mogu, potrebno je, da se one najdulje dne 12. listopada 1909. do 10 sati prije podne kod uračbenog zapisnika investicionale zaklade predaju, te valja njima priložiti 5% procenbene vrijednosti one drvene mnozine za koju se ponuda stavlja.

3. Svaki ponuditelj imati će u ponudi izrično izjaviti, da su mu dražbeni uvjeti dobro poznati, te da ih bez ikakvog pridržaja prima.

4. Ponude imadu valjano zapećaćene, te na omotu sa sliedećim nadpisom providjene biti: „Ponuda za hrastova i ina stabla, koja krajiska investicionala zaklada dne 12. listopada 1909. na prodaju nudja“.

5. Polovica kupovnine imati će se za 14 dana iz obaviesti ponuditelja o primanju njegove ponude, a ostatak najdulje do 28. prosinca 1909. kod investicionale zakladne blagajne položiti.

6. Za tvorivo i gradju nesposobno hrastovo drvo, kao i svakolika granjevinu ne sačinjava predmet kupoprodaje. Kupac je dužan ta drva prodavatelju na licu mjesta na slobodno raspolažanje staviti, a ovaj ima pravo, da može ta drva još za trajanje ugovora drugomu prodati i iz šume izvesti dati.

7. Radnici kupčevi ne smiju za tvorivo i gradju nesposobno hrastovo drvo za loženje vatre upotrebljivati izuzam trišća, koje kod izradbe dužica, bačvarskog i gradjevnog drveta otpada, nadalje posve izsušene grane i ovrške do 15 cm. debljine,

za svaki kubični metar hrastovog drva, kojega kupčevi radnici ne ovlašteno popale ili ga inače prisvoje, obvezuju se kupac odštetu od dvadeset (20) kruna platiti.

Bliži se dražbeni uvjeti mogu kod kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade, zztim kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu i kod kr. nadšumarskog ureda u Vinkovcima kao i kod kr. šnmarijih u Urbanji, Nemci, i Jamini uviditi.

U Zagrebu, mjeseca rujna 1909.

Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije.

Zlatna kolajna sa izložbe u Parizu 1900.

Neuhöfer i sin (Neuhöfer & Sohn)

c. kr. dvorski mehaničar

Beč (Wien) I. Kohlmarkt 8. (Tvornica u Beču V. Hartmanngasse 5.

Izrađuje pod jamstvom izvrstne izrade i točne rektifikacije

Bonsolne strojeve
sa optičkom distanzijerom.

Mjerače stolove. Perspektiv ravnala.

Letve za nivelliranje. Šumarske bousole.

Promjerke

iz željeza i drva.

Mjeračke vrpce

iz platna ili ocijela.

Planimetre itd. — Pantografe.

Brojne čekiće, aparate za prenasanje, crtala kao i sve vrsti matematičkih strojeva i mjerila.

Ilustrovani cienici badava

Svi se popravci obavljaju najbolje u najkraćem roku.

Sveudiljna zaliha
svih vrsti mjeračkih
strojeva i pomagala.

